

Lokakuu 2026

Silta

Tamperelainen
seurakuntalehti

siltalehti.fi

Seurakuntien talous
on saatu vakautettua,
kiinteistöjen myynti-
valmistelu etenee

A 3

Kirkko edistää
vieraskielisten
ihmisten
kotoutumista

A 12–13

Ikäihmisten palveluiden
tulisi nousta
päättöksenteon
keskiöön

A 10

Sami Ruusukallion
musiikillinen matka:

Pirkanpojista tie vei Eppu Normaaliin

A 6

Tutkimus tukee kirkon työtä

KIRKON TUTKIMUS ja koulutus on uskonnon-tutkimuksen ja teologian asiantuntijayksikkö, joka on erikoistunut uskonnollisuuden, kirkon ja yhteiskunnallisten virtausten tutkimukseen.

Sen tehtävänä on toteuttaa Suomen evankelis-luterilaisen kirkon ja seurakuntien päätöksenteolle sekä toiminnan kehittämiselle tarpeellista kirkon ja uskonnollisen elämän sekä yhteiskunnan muutosten tutkimusta.

Yksikön työntekijät ovat myös aktiivisia akateemisissa verkostoissa, jakavat mediassa asiantuntemustaan ja osallistuvat ajankohtaiseen keskusteluun. Tutkimuksella on myös oma julkaisusarja.

Tuoreimpia, monien yhteistyökumppaneiden kanssa tehtyjä tutkimuksia ovat Diakonian ja kasvatuksen barometri 2026 sekä tutkimus vieraskielisten kaupunkilaisten uskonnollisuudesta. Ne antavat kirkolle ja yhteiskunnalle arvokasta tietoa ihmisten mielipiteistä, elämästä ja heidän hyvinvoinnistaan.

Diakoniabarometrin tuloksista käy muun

muassa ilmi, että muuttuvassa toimintaympäristössä seurakuntien työtä on jäsennettävä uudelleen. Työn ytimenä säilyvät kuitenkin ihmisten kohtaaminen, yhteisöllisyyden rakentaminen ja toivon ylläpitäminen.

Tampereen seurakuntayhtymä on viime vuosina teettänyt useita tunnettuustutkimuksia yhdessä muiden maamme seurakuntayhtymien ja seurakuntien kanssa. Niissäkin yhteistyökumppanina on ollut Kirkon tutkimus. Tärkeää on ollut, että kyselyssä on aina ollut oma osionsa Tampereen seurakuntien omille kysymyksille.

SEURAKUNTALEHTEÄKIN on tutkittu, sillä *Sillan* oma lukemistutkimus julkaistiin tammi-kuussa. Vastaajilta kysyttiin, mikä heidän mielestään tukisi hyvää elämää ja toisi toivoa Tampereella. Tästä osiosta saatiin paljon arvokkaita ajatuksia, jotka auttavat seurakuntalehteä ja seurakuntia toimimaan tamperelaisten parhaaksi jatkossakin.

Kirkko tarvitsee tietoa ihmisten elämästä ja

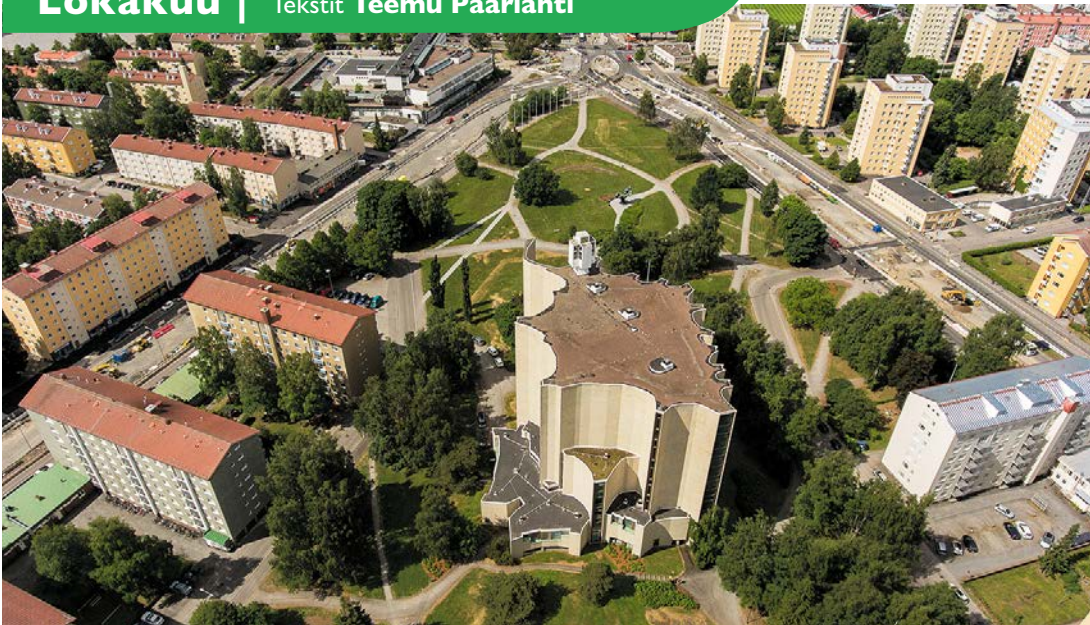

yhteiskunnan ilmiöistä, ja erityisen tärkeää se on tässä muuttuvassa ja sekasortoisessa maailmassa. Näin se voi parhaiten auttaa ihmisiä ja vastata heidän tarpeisiinsa. Kirkolle on myös tärkeää, että ihmiset voivat toimia ja harjoittaa uskoaan itselleen merkityksellisellä tavalla.

Tutkimukset ovat oiva työkalu sekä seurakuntien työntekijöille että luottamushenkilöille. Marraskuun seurakuntavaaleissa valittavien päättäjäenkään ei tarvitse turvautua ”musta tuntuu -tietoon”, kun tarjolla on tutkittua faktaa päätöksenteon tueksi.

Kirkko tarvitsee ja ansaitsee viisaita päätöksiä, jotta se edelleen voi auttaa ja tukea ihmisiä ja huolehtia heidän hyvinvoinnistaan tulevaisuudessa.

Lokakuu | Tekstit **Teemu Paarlahti**

Kuva: Hannu Jokola

Kalan muotoinen kirkko

KALEVAN KIRKKO täytti elokuussa 60 vuotta. Tuo kalanmuotoinen katedraali on tärkeä osa minun Tampereeni, jo nuoruuden sunnuntai-iltojen Varttikirkkoihin liittyvien muistojen takia. Sen vastapisteinä keskustan toisella kulmalla on linnunmuotoinen kirjasto, sekin tärkeä.

Ville Hänninen kirjoittaa Kalevan kirkosta hienossa esseekokoelmassaan *Muuten se on mennyt* (Arktinen banaani 2022), muun muassa siitä, miten kirkon ympäristö on pidetty avarana. Ja niin kirkko julistaa Liisankallion päältä Jumalan kunniaa. Pysähdy hetkeksi katsomaan, näe ja mieti.

*”Olen muuttanut muotoani tähän kaupunkiin jossa on kalanmuotoinen kirkko ja linnunmuotoinen kirjasto
reviirini rajoilla, jyrkät kaupunkieläimet joiden vatsissa kumisee ikävä;
jumalanmuotoinen kunnioitus
kirjanmuotoinen vastaus”*

Anna Elina Isoaro:
Puolen mantereen kerhossa

Tulevat pyhät 7.10.–4.11.2026

11.10. Kyllä!

Jumala itse vahvistaa uskoani Kristukseen. Paljon on uskoa ja uskomuksia, joita Jumala ei vahvista, mutta Kristusta hän osoittaa ja sanoo: ”Kyllä!” (2. Kor. 1:18–22)

18.10. Mars sadonkorjuuseen!

Satoa on paljon, ja se kaikki on Jumalan satoa. Kristittynä elän Jumalan lähettilänään maailmassa. (Luuk. 10:1–12)

25.10. Reformaation päivä

Pysytään uskomme perusteissa, pidetään kiinni perimmäisestä. (Ps. 46:2–8)

31.10. Pyhäinpäivä

Kerran perillä. ”Jos taivas on olemassa, se on varmaan paikka, johon ja jossa ei tarvitse kirjautua yhtään mihinkään” (Roope Lipasti Ylen kolumnissa 30.8.2026). (Ilm. 21:1–4)

1.11. ”Antakaa toisillenne anteeksi”

Tämä sunnuntai rohkaisee ihmisiä keskinäiseen rakkauteen. Tarpeen tullen emme pahoittele, vaan pyydämme anteeksi. Ja siunaamme. (1. Piet. 3:8–12)

**Monikulttuurinen
ja vieraanvarainen
Maailmojen messu
su 11.10. kello 10
Härmälän kirkko**

Kuva: Asta Kettunen

Tesoman kirkko on ollut sisäilmaongelmien vuoksi pois käytöstä elokuusta 2025 lähtien. Sen peruskorjaus alkaa ensi vuoden alussa. Syyskuinen pihakirkko toteutettiin kiertäen rakennusta ulkopuolelta.

Miten voi seurakuntien talous?

1 Missä tilanteessa Tampereen seurakuntien talous on nyt, talousjohtaja Birgitta Bragge?

– Vuosi 2025 oli haasteellinen. Korkea investointiohjelma kulutti käytettävissä olevat rahavarat. Lainanotolla turvattiin investointiohjelman toteutuminen loppuvuoden aikana. Kiinteistökehittämisestä kertyneet tulot siirtyivät, eivätkä kirkollisverotilitykset käytännössä kasvaneet ollenkaan.

– Nyt tilanne on saatu vakautettua. Alkuvuodesta seurakuntayhtymän toiminnot etsivät leikkauskohteita. Samalla todettiin, että kuluvan vuoden kirkollisverotulo-odotusta on pienennettävä, ja todennäköisesti tänä vuonna menoja joudutaan kattamaan säästöistä noin parin–kolmen miljoonan euron verran.

2 Mitä epävarmuustekijöitä on näkyvissä?

– Merkittävin on kirkollisverotulojen kehitys, johon vaikuttavat yleinen taloudellinen tilanne ja jäsenten työllisyystilanne. Valtiolta saatava rahoitus hautaustoimeen, jäsenrekisterin ja kulttuurihistoriallisesti arvokaiden rakennusten ja irtaimiston ylläpitoon on vähentynyt parin vuoden sisällä noin 1,7 miljoonaa euroa.

3 Mitä on tehty talouden turvaamiseksi?

– Taloussuunnittelun evästeissä ja laadintaohjeissa on ohjattu Tampereen seurakuntien talouden kokonaiskuva. Henkilöstösuunnittelussa on ohjattu ottamaan huomioon henkilöstötarpeen muuttuminen, henkilöstön kokonaismäärä suhteessa talouden kestokykyyn, seurakunnan tavoitteiden ja toimintaympäristön muutokset ja toimintojen kysyntä. On pohdittu työjärjestelyjä ja yhteistyötä.

– Kiinteistöjen korjausvelkaa on ollut tavoitteena vähentää, ja investoida määrärahojen puitteissa. Inves-

tointiohjelmaa on jouduttu tasapainottamaan aikatauluttamalla hankkeita usealle vuodelle.

– Vielä hyväksymättömän vuosien 2027–2032 investointisuunnitelman mukaan suurimmat investoinnit lähivuosina ovat Tesoman, Lielahden ja Aleksanterin kirkkojen sekä Aitolahden kirkon seurakuntatalo-osuuden peruskorjaukset, Messukylän kirkon laajennus ja Kalevankankaan hautausmaan huoltoalue.

4 Esimerkiksi millaisista talous- ja kiinteistöasioista seurakuntavaaleissa valittavat edustajat pääsevät päättämään?

– Talousarviokäsittelyn yhteydessä voidaan painottaa jotakin asiaa ja vähentää määrärahaa jostakin toisesta toiminnosta. Painopisteet voivat vaihtua.

– Työntekijöiden eläköitymisten yhteydessä voi tulla kyseeseen priorisointi siitä, mikä tehtävä esitetään täytettäväksi ja mikä jätetään täyttämättä. Seurakuntaneuvoston edustaja osallistuu myös näkemyksen antamiseen esimerkiksi investointikohteista tai siitä, mistä kohteesta luovutaan.

5 Mitkä ovat Vehmaisten, Epilän, Peltolammin, Messukylän ja Nekalan seurakuntatalojen, Julkujärven leirikeskuksen, Teiskon Pappilan ja Pyynikin pappilan tilanteet, kiinteistöjohtaja Heikki Päätaalo?

– Näihin on keväällä tehty kiinteistöarviot. Alkaneen syksyn myötä laaditaan tarkempi myyntisuunnitelma ja toteutetaan Pyynikin pappilan yhtiöittäminen. Myyntien toteutuminen siirtyy vuoden 2027 puolelle.

Asta Kettunen

Lisää: siltaalehti.fi

Asunnottomuuteen kannattaa hakea apua

Asunnottomuus on Tampereella lisääntynyt huolestuttavasti. Vuoden 2025 laskennassa Tampereella oli 468 yksinelävää asunnottomaa henkilöä, kun vuot- ta aiemmin määrä oli 391. Myös pitkäaikaisasunnottomuus on kasvanut.

Tampereen A-killan asumisneuvoja **Elisa Silván** kertoo, että asunnottomuus tai sen uhka koskee yhä useammin myös työssäkäyviä ja muita pienituloisia kotitalouksia.

– Erityisesti kesän ja alkusyksyn aikana yhteydenottoja on tullut ihmisiltä, jotka ovat jääneet työttömiksi tai joiden asumistukea ja muita etuuksia on tarkistettu alaspäin. Monilla asumiskustannukset ovat nousseet tilanteessa, jossa tulot ovat samalla pienentyneet. He tarvitsevat apua halvemman asunnon löytämiseksi, ettei tilanne pääsisi pahenemaan, kertoo Silván.

– Kelan tuet eivät ole nousseet, vaikka yleinen vuokrataso Tampereella on kohonnut viime vuosina, eikä Kelan rajoihin meneviä asuntoja yksinkertaisesti ole riittävästi saatavilla. Silván kannustaa hakemaan apua ajoissa.

– Asunnon menettämisen uhka hävittää monia, minkä vuoksi apua haetaan usein vasta tilanteen kriisiytyttyä. Mitä aikaisemmin ihminen uskaltaa hakea apua, sitä enemmän vaihtoehtoja asumisen turvaamiseen yleensä löytyy.

Tampereella vietetään Asunnottomien yötä 17.10. kello 14–21 Kumppanuustalo Arttelissa, Mustanlahdenkatu 22. Tapahtumassa saa neuvontaa ja tukea asumiseen liittyvissä kysymyksissä.

Tarjolla on lämmintä ruokaa ja juomaa sekä jaossa lämpimiä vaatteita, hygieniatarvikkeita ja muita lahjoituksia.

Arttelin infopisteeseen voi lahjoittaa käyttämättömiä, uusia hygieniatarvikkeita ja puhtaita, ehjiä alusvaatteita 16.10. asti ma–to klo 9–17 ja pe klo 9–15. Siellä otetaan vastaan myös puhelimia ja latureita 12.10. asti.

Kaarina Lehtisalo

Lisää: artteli.fi; tukea seurakunnilta: tampereenseurakunnat.fi/tukea-ja-apua

Kuva: Asta Kettunen

Asunnottomien yönä Arttelissa tarjotaan neuvontaa ja apua.

Messukylän vanhan kirkon pihapiirissä kesäkokonaisuutta täydensi kiosk. Sen sijainti, ympäristö ja valikoima saivat kiitosta. Asiakkaita palveli muun muassa Lotta Roimela.

Messukylän vanhassa kirkossa koettiin vilkas kesäkausi

Kesän aikana Tampereen vanhimmassa rakennuksessa vieraili yli 5 600 kävijää, ja pihapiirin Kivikirkon kahvikioskillä asioi noin 1 900 asiakasta.

– Vilkas kesä osoittaa, että vanhan kirkon toimintaan panostaminen kannattaa. LähiTapiolalta saamamme tuki nuorten työllistämiseen mahdollisti sen, että pystyimme panostamaan kahvilatoimintaan aiempaa enemmän. Samalla nuoret saivat arvokasta työkokemusta, kirkkoherra **Juha Itkonen** iloitsee.

Myös rakennuksen liittyminen Tiekirkkojen joukkoon oli kuluneena kesänä uutta, muistuttaa viestintäkoordinaattori, kanttori **Katja Rantavaara**.

– Tänä kesänä korostuivat yksittäiset vierailijat, joita oli 2346, ja sitä varmasti kioskin olemassaolo edesauttoi.

Messuissa kävijöitäkin oli hiukan edellisvuotta enemmän. Kesän ohjelmassa oli myös konsertteja, häitä, hautausmaakieroksia ja historialuentoja.

Kävijäpalautteissa nousivat esiin erityisesti kirkon tunnelma, pihapiirin rauha ja kesäisten konserttien vaikuttavuus.

Katse kohti juhluvuotta

Kirkko on suljettuna talvikauden, mutta ovet avautuvat vielä jouluyön hartauksiin. Sen jälkeen katse suuntautuu ensi vuoden kesäkuun 500-vuotisjuhliin.

Parhaillaan valmisteltavat juhlat tuovat näkyväksi sekä kirkon pitkää historiaa ja kulttuuriperintöä että sen merkitystä nykypäivän tamperelaisille.

Kesäkauden historialuentojen suosio osoitti, että kirkon vaiheista ja Messukylän historiasta halutaan tietää enemmän.

– Tätä kiinnostusta haluamme palvella myös juhluvuonna, Itkonen vakuuttaa.

Asta Kettunen

Mummon Kammarin toiminnan kysyntä on kasvussa

Mummon Kammarin toiminnan kysyntä kasvaa jatkuvasti. Kohtaamispaikan käyntimäärät nousivat vuosien 2023 ja 2025 välillä 9 294 käynnistä 11 016 käyntiin.

Hämeenkadulla sijaitseva kohtaamispaikka on avoinna neljänä päivänä viikossa. Toiminnasta vastaa kaksi ohjaajaa yhdessä yli 200 vapaaehtoisen kanssa.

Tulevaisuudessa vapaaehtoistoiminnan merkitys korostuu entisestään. Erityisesti tuetun vapaaehtoistoiminnan tarve on viime vuosina lisääntynyt muun muassa maahan muuttaneiden vapaaehtoisten määrän kasvaessa.

Vieraskieliset kaupunkilaiset arvostavat kirkkoa

Suomessa asuvat vieraskieliset ihmiset arvostavat kristillisiä kirkkoja ja osallistuvat jonkin verran myös toimintaan. Mahdollisuus tutustua suomalaisiin on yksi merkittävimmistä syistä tulla mukaan yhteisöön.

Tiedot käyvät ilmi tutkimuksesta, jossa selvitettiin vieraskielisten kaupunkilaisten uskonnollisuutta. Tampereen, Espoon, Helsingin ja Vantaan evankelis-luterilaisten seurakuntayhtymien, Kirkko-hallituksen sekä Kirkon tutkimuksen teettämään kyselyyn vastasi yli 3 200 vieraskielistä Suomessa asuvaa ihmistä.

Syyskuussa julkaistussa tutkimuksessa tarkasteltiin kuutta suurta kieliryhmää. Vastajat poimittiin ositetulla satunnaisotannalla väestötietojärjestelmästä viime keväänä.

Suomessa asuu noin 646 000 vieraskielistä ihmistä. Vieraskielisiksi lasketaan muuta kieltä kuin suomea, ruotsia, samaa, romanian tai viittomakieltä äidinkielenään puhuvat. Heistä noin puolet asuu pääkaupunkiseudulla ja Tampereella.

Tampereen seurakuntien viestintäjohtaja **Sami Kallioinen** kertoo, että tuore selvitys on ensimmäinen kattava kyselytutkimus, jonka kirkko on teettänyt maamme vieraskielisistä asukkaista. Erityisesti tutkimuksia maahanmuuttajien uskonnollisuudesta ei ole tehty.

– Tutkimus antaa arvokasta tietoa vieraskielisistä kaupunkilaisista, ja siitä, miten kirkko voisi heitä kohdata ja vastata heidän tarpeisiinsa.

Vieraskieliset ovat uskonnollisesti ja kulttuurisesti hyvin moninainen joukko. Suhde uskontoon vaihtelee merkittävästi sekä kieliryhmien välillä että niiden sisällä. Lähes puolet vastaajista ei kuulunut mihinkään uskonnolliseen yhteisöön tai perinteeseen.

Noin puolet vastaajista kertoi arvostavansa kristillisten kirkkojen tekemää työtä. Sen sijaan vain noin joka kymmenes oli osallistunut seurakunnan toimintaan.

Kyselyn mukaan kiinnostusta seurakuntien toimintaa kohtaan on kuitenkin enemmän kuin nykyiset osallistumisluvut kertovat. Lähes kolmasosa vastaajista ilmaisi kiinnostusta kristinuskoon, ja noin viidennes olisi valmis osallistumaan evankelis-luterilaisen seurakunnan toimintaan.

– Tulkitsen tätä niin, että ovi on auki tai ainakin raollaan kantasuomalaisten ja maahanmuuttajien kohtaamisen ja vuorovaikutuksen lisääntymiselle, mieltii Kallioinen.

Kaipuu kohtaamiseen

Tampereen seurakuntien monikulttuurisia kohtaamispaikkoja on ympäri kaupunkia: Kauksun Kulmassa Kaukajärvellä, Hervannan kirkolla, Lielahden kirkolla ja Marhaban-keskuksessa Kalevan kirkolla. Toimintaa ja messuja järjestetään englannin, arabian, saksan ja inkerin kielillä.

– Ihmisillä on selvästi kaipuu yhteisöllisyyteen, ja siksi kohtaamispaikkoja tarvitaan. Silti vain noin neljäsosa tun-

Kirkko tukee kotoutumisessa

– Evankelis-luterilainen kirkko tarjoaa tärkeän yhteisön, jossa vieraskieliset ihmiset voivat saada sekä käytännön apua että tunteen siitä, että heidät hyväksytään osaksi yhteisöä, sanoi **Freda Changat**, joka osallistui vieraskielisten kaupunkilaisten uskonnollisuutta koskevaan paneelikeskusteluun. Aiheesta tehty tutkimus julkaistiin webinaarissa 2. syyskuuta.

Tamperelainen, Filippiineiltä lähtöisin oleva Changat toimii aktiivisesti muun muassa kansainvälisissä opiskelijayhteisöissä sekä Tampereen seurakun-

tien englanninkielisessä English Service-messuyhteisössä.

Changat kertoi tunnistavansa tutkimuksen havainnot omista kokemuksistaan yliopistoissa, monissa yhteisöissä ja kirkon toiminnassa.

– Erityisesti kansainväliset opiskelijat ja muut Suomeen muuttaneet tarvitsevat paikkoja, joissa voi saada hengellistä ohjausta, sosiaalista tukea ja yhteisöllisyyttä. Suomessa sää ja kielimuuri voivat vaikeuttaa ihmisten kohtaamista, joten seurakuntien tarjoamat yhteisöt ovat tärkeitä.

Tampereella asuu vieraskielisiä ihmisiä noin 120 maasta, ja puhuttuja kieliä on vieläkin enemmän. Tampereen seurakunnat tarjoavat palveluita monilla kielillä. Kohtaamispaikoissa voi tutustua uusiin ihmisiin, oppia suomea ja löytää hengellistä ja käytännön tukea. Yksi kohtaamispaikoista on Marhaban-keskus Kalevan kirkossa.

si seurakunnan. Se haastaa meitä edelleen kehittämään paikallista toimintaa, jotta se olisi kaikille kutsuvaa ja saavutettavaa, miettii Marhaban-keskuksen toiminnanohjaaja **Maria Haapavaara**, joka osallistui tutkimuksen kysymysten laatimiseen työryhmässä.

– Seurakunnilla on tässä paljon osaamista ja annettavaa. Toisaalta meidän tulee huomata, että vieraskieliset ihmiset tuovat omaa osaamistaan ja taitojaan, ja meidän pitäisi osata kuunnella ja miettiä yhdessä, mitä se tarkoittaa yhteisölle, lisää Haapavaara.

Sami Kallioisen mukaan Tampereella voitaisiin esimerkiksi järjestää selkokielisiä messuja säännöllisesti.

– Ne eivät pelkästään palvelisi vieraskielisiä ja suomea opettelevia. Äidinkielenään suomea puhuvissakin on paljon ihmisiä, jotka hyötyisivät näistä messuista.

Kirkko edistää kotoutumista

Suomen kieli osoittautuikin tärkeäksi avaimeksi osallistumiseen. Monet vastaajat pitivät tärkeänä mahdollisuutta osallistua toimintaan joko omalla kielellään tai suomeksi.

– Tulokset viittaavat siihen, että seurakunnilla voi olla merkittävä rooli uusien sosiaalisten verkostojen rakentajana ja kotoutumisen tukena. Näin kirkon työllä vieraskielisten kohtaamisessa on

Kirkon työllä on myös iso yhteiskunnallinen merkitys.

myös iso yhteiskunnallinen merkitys, miettii Kallioinen.

Vain harva – neljä prosenttia vastajista – vieraskielinen harkitsee liittyvänsä kirkon jäseneksi. Kallioinen ja Haapavaara kuitenkin arvelevat, että kaikki eivät välttämättä ymmärrä, mitä tarkoittaa kirkkoon liittyminen Suomessa.

– Uskon, että asiassa edetään pienten askelin. Vieraskielisten kasteet ovat lisääntyneet. Olisi myös hienoa saada maahanmuuttajataustaisia seurakuntavaaliehdokkaita, sanoo Haapavaara.

– Myös rippikouluihin on tullut maahanmuuttajataustaisia nuoria viime vuosina, lisää Kallioinen.

Kirsi Airikka

Kuva: Tuula Vartiainen

Freda Changat toimii Tampereella muun muassa kansainvälisissä opiskelijayhteisöissä sekä English Service -messuyhteisössä.

– Myös pakolaisten ja muiden uusien tulijoiden auttamisessa kirkko on tehnyt paljon hyvää työtä, jota olisi hyvä vahvistaa edelleen, hän lisää.

Paneelin toinen tamperelainen jäsen, monikulttuurisen työn asiantuntija **Ersin K.** totesi tutkimuksen tulosten olevan hyvin linjassa sen kanssa, mitä hän on havainnut omassa työssään ja yhteisössään.

– Minua yllätti erityisesti se, kuinka kiinnostuneita ihmiset ovat uskontojen välisestä vuoropuhelusta. Sen ei pitäisi tapahtua vain piispojen, imaamien, pappien tai uskonnollisten asiantuntijoiden välillä.

– Sitä tapahtuu myös arjessa: naapureiden kohdatessa, vanhempien tavatessa koulussa, työkavereiden lounailla

sekä silloin, kun eri yhteisöt juhlivat tai auttavat toisiaan.

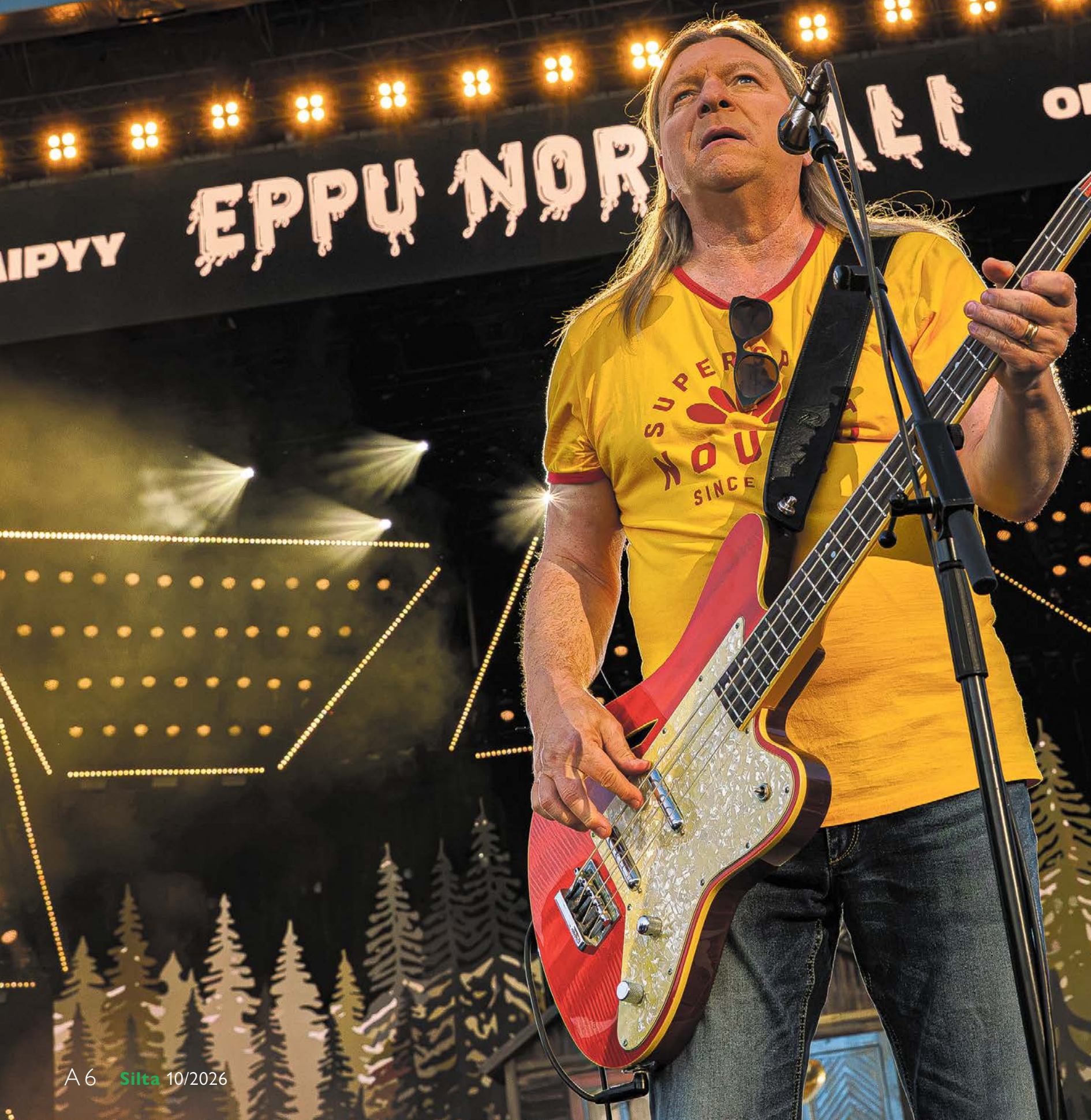
– Tällainen paikka on esimerkiksi Marhaban-keskus, jossa ihmiset tuntevat olonsa tervetulleiksi. Siellä on aito yhteenkuuluvuuden tunne.

Hänen mukaansa ihmiset arvostavat tällaisia kohtaamisia, ja seurakuntien ja muiden toimijoiden pitäisi luoda niille enemmän mahdollisuuksia.

Yhteinen viesti panelisteilta oli, että kirkolla on merkittävä rooli yhteisöllisyyden, osallisuuden ja kotoutumisen tukemisessa. Seurakunnat voivat tarjota paitsi hengellistä toimintaa myös tärkeitä sosiaalisia verkostoja sekä mahdollisuuksia rakentaa yhteyttä yli kieli- ja kulttuurirajojen.

Kirsi Airikka

Musa

vei mennessään

Musiikki on ollut Sami Ruusukalliolle sekä työ että harrastus. Tunnetuin on ollut 37 vuotta kestänyt basistin ura Eppu Normaali -yhtyeessä, mutta mahtuu bändejä matkaan muitakin. Kuten pääosin naisrokkareista koostuva Ilona, ABBAa ja 70-luvun discohittejä soittava AllWays+, Levyraatiinkin osallistunut Kairo sekä kaksi pitkäsoittoa tehnyt Omuna.

Sami Ruusukallio soittaa yleisön keskellä Eppujen viimeisellä jäähyväiskeikalla Ratinan stadionilla. Omaan keikkakirjaan ovat tallentuneet kaikki keikat vuodesta 1979. Isän, Pekka Ruusukallion, leikekirjasta taas löytyy lukematon määrä lehtileikkeitä pojan urasta.

Teksti: **Asta Kettunen**

Harrastus alkoi varsinaisesti poikakuoro Pirkanpojista, johon äiti patisti poikansa kymmenvuotiaana. Musiikki oli kuitenkin läsnä jo kotona, Laukontorilla sijaitsevassa tiilitalossa: sisko soitti viulua ja veli oboeta.

– Jos tänä päivänä kerrostalossa joku soittaisi oboeta, kyllä tulisi sanomista, Ruusukallio hymäh-tää.

Kansakoulunopettajana toiminut, *Aamulehden* toimittajana ja kirjojen tekijänäkin tunnettu isä Pekka Ruusukallio soitti urkuharmonia. Isän veli puolestaan oli haitarinsoittaja.

– Ensimmäinen soitin oli siskoni viulu, jota soitin kitarana. Opettelin sillä soittamaan Status Quota. Velipoika osti kitaran, kun olin 12-vuotias, mutta ei hän paljon kerinnyt sitä soittaa, kun omin sen. Vuosia myöhemmin veljeni lahjoitti sen minulle ylioppilaslahjaksi – että nyt se on oikeasti sinun.

Basso osui käsiin vähän vahingossa.

– Luokkakaverini Kari ”Boogie” Kosken kanssa perustettiin duo nimeltä Sari – eli Sami ja Kari – jossa me molemmat soitettiin kitaraa. Jossain vaiheessa Boogie sanoi, että pitäisi saada tähän vähän syvyyttä. Soittelin sitten Karin bassolla, ja aika pian huomasin, että bassohan tuntuukin olevan minun soittimeni.

– Pirkanpojissa aloitin sopraanona, siirryin altoon ja tenoriin, mutta bassossa päätin siinäkin.

Rippikoulussa isosena oli Kalle Sangi, jonka kanssa soitto soi Rajalassa. Ihan ensimmäisen keikkansa Ruusukallio soitti V. Mäntylä -bändin kanssa opinahjossaan, Clasun eli Tampereen Klassillisen lyseon juhlasalissa vuonna 1979.

– Bändissä mun lisäksi soittivat Ari Tiainen ja Vesa Sytelä, sittemmin Omunan ja Juice Leskinen Grand Slamin rumpali. Ammattimaisen keikkailun aloitin 17-vuotiaana. Silloin piti mennä sanomaan rehtorille, että pitäisi lähteä bändin kanssa Lapin kiertueelle. Lupa tulikin.

Kyseessä oli Jukka Törmä & Omuna.

– Sen kanssa tuli tehtyä ensimmäinen levy, ja sen tuottajana oli Juice Leskinen. Muistan, kun äiti vas-

Pirkanpojissa aloitin sopraanona, siirryin alttoon ja tenoriin, mutta bassossa päätin siinäkin.

tasi puhelimeen ja huusi, että ”Sami, täällä on Juice Leskinen, tuus puhelimeen”.

– Leskinen istui tarkkaamossa, poltti vihreätä Dunhillia ja kuunteli kannustavasti. Sundqvistin Mika äänitti ja Juice oli ”taustapiruna”.

Lukioaikana ehti toimia useita bändejä. Muusikonalku kirjoitti kymppin arvosanat sekä pitkästä latinasta että antiikin kreikasta.

– Clasussa latinalla pääsi suoraan lukioon. Luokanopettaja Yrjö-Otto Lakka päätti, että jos on halukkaita, hän perustaa myös kreikan kielen ryhmän. Oliko meitä peräti viisi.

Haikeutta ja jatkuvuutta

Kielten taitaminen ei kuitenkaan vienyt akateemiselle uralle, vaan musiikki vei mennessään. Eppu Normaalin basistina bändin ainoa tamperelainen aloitti vuonna 1989.

Sen ainoana nuotinlukutaitoisena hän kokosi Eppujen *Repullinen Nuotteja* ja *Repullinen nuotteja 2* -kirjat. Valmiiksi tulivat myös Popedan, Hassisen Koneen, Yön ja 69 Eyesin nuottikirjat.

Nuottien ymmärrys juontaa Pirkanpojista.

– Soittamisessa olen käytännössä lähes itseoppinut, vaikka 15–16-vuotiaana kyllä soitin kaksi vuotta Tampereen konservatoriossa klassista kitaraa sekä intin jälkeen Pirkanmaan musiikkiopistossa muutaman vuoden kontrabassoa.

80-luvulta 90-luvun alkuun hän myös antoi useamman vuoden kitara- ja bassotunteja.

Mieleenpainuvuin hetki uralla on ollut kymmenen vuotta sitten Ratinassa yhdessä Tampere Filharmonian kanssa heitetty keikka.

– Se oli hieno kokemus. Useampi sovittaja oli tehnyt orkesterisovituksia, jotka olivat hyvin vaikuttavia. Ja Santtu-Matias Rouvali oli ihan meidän miehiä.

Toinen terävä muisto on kolmenkymmenen vuoden takaa:

– Oli pidetty keikoista taukoa peräti kaksi ja puoli vuotta. Vuoden 1996 kesällä päätettiin mennä keikalle Ylöjärven Räikkärockiin, joka oli valtava yleisömenestys. Paikka oli ihan täynnä väkeä, ja siitähän tavallaan alkoi se uusi nousu.

– Samana vuonna ilmestyi *Repullinen hittejä*, ja tehtiin pitkä kiertue. Paikat suorastaan räjähtivät yleisömäärästä.

Pitkän rupeaman jälkeen mieli on haikea, Ruusukallio myöntää.

– Toisaalta en oikein vieläkään ole sisäistänyt sitä, että lopetettiin. Vuosien mittaan meillä oli tapana pitää pidempiäkin taukoja, ja nytkin on tuntunut, että jäätin tauolle – ja taas jatkuu. Mutta sitten taas tajuaa, että eipä se jatkukaan.

Soittohommat kuitenkin tekevät niin.

– Nyt on tullut tietoon, että Screaming Thunder-

sille, jossa olen soittanut vuodesta 1992, on sovittu loppuvuodelle kaksi keikkaa G Livelabiin ja keikka Krapin pajalle Tuusulaan.

Ensi keväänä vuorossa on Tulliklubi ja kesällä pieni pohjoisen kiertue, ainakin...

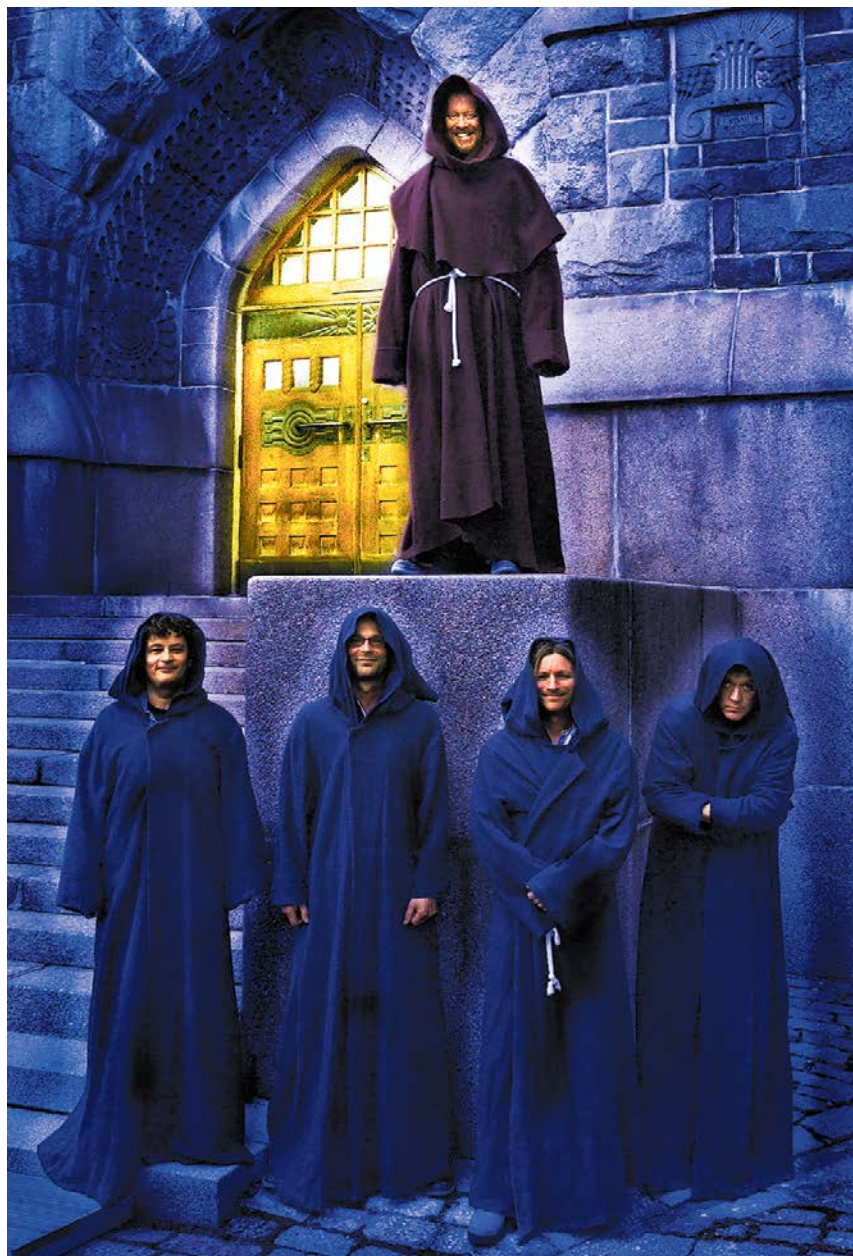
Ensimmäinen keikka myytiin heti loppuun. Ei ihme, soittaahan bändissä muitakin tuttuja nimiä: Juha Torvinen, Aku Syrjä ja Kalle Ruusukallio. CCR:n laulut, joita yhtye esittää, taitaa Sami Hintsanen.

– Manserock-kokoonpanossa kanssani musisoi-

vat ja laulavat Juha Torvinen, Aku Syrjä, Kalle Ruusukallio, Toni Lähteenmäki ja Nelli Petro sekä Kalle Alatalo. Niitä keikkoja on tehty jo useampi, ja tehdään myös jatkossa.

Harjun Kamarikuoroonkin Ruusukallio on luovannut palata laulamaan.

– Pidin kuorotaukoa aika tarkalleen 40 vuotta, kunnes menin Harjun Kamarikuoroon vuonna 2017. Nyt on taas ollut muutama vuosi taukoa, mutta aikomus on jossain kohtaa palata – jos Liimolan Heikki ottaa minut takaisin, hän naurahtaa.

Kuva: Harri Hinkka

Kuva, jossa taustalla on Tampereen tuomiokirkko, tehtiin julisteeksi ja markkinointikuvaksi Eppu Normaalin vuonna 2003 Kuopiossa heittämää salakeikkaa varten. Orkesterin nimi oli tuolloin Kaidan Tien Kulkijat.

Sami Ruusukallion kaapista löytyy Pirkkanpoikien paita, ehkä vuodelta 1975. Kuva on otettu Seurakuntien talon Näsin salissa, jossa hän usein harjoitteli kuoron kanssa.

Risteilevät polut

Soittajien polut ovat risteilleet monella tavalla. Sami Ruusukallio ja Aku Syrjä olivat keskeisiä näyttelijöitä vuonna 2004 esitetyssä viihdeohjelma *Epilaattorissa*, samoin 1980-luvulla Ilonan lauluntekijänä ja kitaristina toiminut Tiina Maarit ”Toni” Lähteenmäki, sekä Pia Bos.

Kolme vuotta sitten kappaleen *Raitis Pukki* esitivät Pukin pojat ja Muori -kokoonpanolla Sami ja Kalle Ruusukallio, Aku Syrjä sekä kappaleen säveltänyt Juha Torvinen. Mikko Saarelan aiemmin julkaisemattoman kappaleen ajatuksena oli tuoda joulupukin toimenkuvaan inhimillisyyttä kaikkine erheineen.

Sami Ruusukallio on säveltänyt 13 levytettyä biisiä, joista Epuille biisin *Talviunta* sekä yhdessä Juha Torvisen kanssa *Hihnalla*-kappaleen. Muusikkona hän on vierailut muun muassa Popedan albumilla *Live at BBC*. Taustalaulajana hän on osallistunut useiden levyjen toteutukseen.

Joulun lapsi tapasi papin

Harjun seurakunnan kappalaisen virasta eläköitynyt **Jukka-Pekka Ruusukallio** muistaa joulupäivänä syntyneen pikkuveljen olleen kovin odotettu

”joulun lapsi”. Kalle-nimi on kulkenut suvussa, joten tulija sai kasteessa nimen Sami-Kalle. Myös pappi oli nimeltään Kalle, ja saman nimen on saanut niin ikään musiikkiuralle suuntautunut Jukka-Pekan poika.

– Lapsena Sami oli hauska huumoriveikko, joka matki 60-luvulla televisiossa kaatuillutta Vesa-Matti Loiria, isovelji muistelee.

Veljekset harrastivat myös urheilua viereisellä Ratinan stadionilla.

Samille ei tullut isona yllätyksenä isoveljen ryhtyminen pappisuralle, olivathan veli ja isosisko Pirjo-Liisa olleet mukana seurakuntanuorissa ja partiossa, ja äiti ja sisko NNKY:ssäkin.

Nykyinen puoliso on Ylöjärven kirkkoherra Ulla Ruusukallio, joka on työskennellyt myös pappina Aitolahden seurakunnassa ja sairaalapastorina Nokian Pitkäniemessä.

Clasussa Sami ja Ulla olivat olleet rinnakkaisluokilla koko kouluajan.

– Ylioppilaskirjoitusten jälkeen meni 30 vuotta, ennen kuin ensitreffit järjestyivät.

Tampereen tuomiokirkko on molemmille tärkeä paikka, jonka parvella he vaihtoivat kihlatkin. Lä-

heinen on etenkin sen *Johannes-passio*.

– Pirkkanpojissa esitimme sen ainakin kaksi kertaa, ja olen esittänyt sitä myös Harjun Kamarikuoron kanssa.

Pariskunnalla on yhteensä neljä poikaa, jotka kaikki soittavat jotain instrumenttia. Samin pojista vanhempi soittaa bassoa ja nuorempi kitaraa.

Perhe-elämän ja muusikkouden yhdistäminen onnistui, koska keikat keskittyivät yleensä viikonloppuihin.

– Pojat olivat keikoilla mukana silloin tällöin jo pieninä. Nykyään nuoremmalla on oma bändikin.

Tulossa on osallistuminen Utössä pidettävään hiljaisuuden rettriittiin, johon pariskunta on osallistunut useita kertoja aiemminkin. Heistä on tulossa yhteishaastattelu *Keuruun Joulun* -lehteen, sillä molemmilla on paikkakunnalla sukujuuria.

Musiikin lisäksi maistuvat mökkeily, luonnossa olo ja kotoisa arki.

– Jos kuuntelen kotona jotain, se saattaa olla klassista. Esimerkiksi Bach on suosikki, tai saatan kaivaa esille jonkin Miles Davisin jazz-levyn, tai vanhoja nuoruuden suosikkeja. Olen taas hankkinut vinyylisoittimenkin, Sami Ruusukallio toteaa.

Outi Mäenpää (vas.) ja Maarit Saarela toivovat, että ikäihmisten palvelut nousisivat päätöksenteon keskiöön. Samalla he kannustavat ihmisiä pieniin toivon tekoihin lähiympäristössään. Taustalla ahkeroi joukko Mummon Kammarin vapaaehtoisia peittotalkoolaisia.

Vanhustenviikko 5.–11.10.

- Tampereen Salonkiorkesterin konsertti to 8.10. kello 13 Näsin Sali, Seurakuntien talo. Konsertin tarjoaa Tampereen kaupunki.
- Mummon Kammarin adventtikonsertti la 28.11. kello 17 Aleksanterin kirkko
- Lisätietoja: tampereenseurakunnat.fi/mummon-kammari/ ja pirkanmaanmuistiyhdistys.fi

Iloa ja huolta ikäihmisistä

Työ vanhusten parissa voi olla huolta tuen tarpeesta olevista ikäihmisistä, mutta myös toivon tekoja ja tarinoita välittämistä. Näin pohtivat Pirkanmaan Muistiyhdistyksen ja Mummon Kammarin tuoreet toiminnanjohtajat.

– Media tarjoilee usein vain huolestuttavia uutisia vanhustenhoidon tilasta. Siksi toivonkin, että tuotaisiin esiin myös onnistumisia, koska toivoa ei saisi menettää, miettii Pirkanmaan Muistiyhdistyksen toiminnanjohtaja **Outi Mäenpää**.

– Olemme molemmat etuoikeutetussa työssä, koska saamme nähdä tarinoita välittämistä. Toivon tekoja tehdään erityisesti vapaaehtoisten kautta, jatkaa Mummon Kammarin toiminnanjohtaja **Maarit Saarela**.

Toiminnanjohtajat eivät kuitenkaan vähättele uhkakuvia. Muistisairaiden määrä lähes kaksinkertaistuu Suomessa vuoteen 2040 mennessä, ja pelkästään tamperelaisten ikäihmisten määrä lisääntyy tuhannella vuosittain. Samaan aikaan hyvinvointialueet kärsivät resurssien puutteesta, ja hallitus aikoo leikata vapaaehtoistyötä mahdollistavien järjestöjen rahoitusta.

– Tarjolla on paljon hyvää hoitoa ja huolenpitoa. Valitettavasti maamme taloudellinen tilanne on kuitenkin

johtanut siihen, että iäkkäät ihmiset eivät aina saa sitä hoitoa ja tukea, jota he tarvitsisivat. Kyse on myös arvovalinnoista. Eduskuntavaalit ovat tulossa keväällä. Viimeistään nyt olisi vanhustenhoito saatava päätöksenteon keskiöön, sanoo Mäenpää.

Saarelan mukaan nykyisin tavoitteena on, että ikäihminen voisi asua kotona mahdollisimman pitkään.

– Samalla kuitenkin tulisi huolehtia siitä, että kotiin saadaan tarpeeksi ammatillista apua. Vapaaehtoisuustoiminnan rooli on aina täydentävä, eikä se voi korvata ammattilaisten toteuttamaa hoivaa.

Mummon Kammarin jonossa vapaaehtoista ystävää odottaa noin 100 ikäihmistä, ja muistiyhdistyksessä heitä on noin 90. Ystävä voi tulla kotiin seuraksi sekä olla tukena arjen pienissä askareissa, kauppa-asioissa ja ulkoilussa. Sekä Muistiyhdistyksessä että Mummon Kammarissa vapaaehtoiset toimivat monenlaisissa tehtävissä.

Uusi ilmiö on, että kotona asuvia, huonokuntoisia ikäihmisiä on enemmän kuin aiemmin.

– Siksi onkin tärkeää, että hyvinvointialueen, seurakuntien, järjestöjen ja yksityisen sektorin toimijoiden yhteistyötä vahvistetaan entisestään. Meillä on yhteinen tavoite toimia ikäihmisten parhaaksi, miettivät toiminnanjohtajat.

Maankuulu Rollaattorimarssi

Outi Mäenpää tunnetaan Rollaattorimarssin ideoijana. Tapahtuma järjestettiin ensimmäisen kerran Tampereella toukokuussa 2025, ja toukokuussa 2026 se laajeni jo yli 40 paikakunnalle ympäri Suomen.

– Rollaattorimarssi sai alkunsa huolesta vanhuspalveluiden tilanteesta ja halusta tuoda ikääntyminen näkyväksi myönteisellä tavalla. Vanhuus ei ole pelkkä elämänvaihe, josta puhutaan palvelutarpeen tai haurauden kautta, vaan osa elämäntähtä, johon kuuluvat osallisuus, toimijuus ja mahdollisuus vaikuttaa itseä koskeviin asioihin, kertoo Mäenpää.

Tänä vuonna tapahtumaan osallistui lähes 3000 ihmistä Tampereella, ja koko maassa noin 20 000. Mukana on suuri joukko toimijoita ja niiden vapaaehtoistyöntekijöitä. Myös Mummon Kammarin on vahvasti mukana tapahtumassa.

Rollaattorimarssi on yhtä aikaa kannanotto ja ikääntymisen juhla.

– Ikääntyneistä ihmisistä puhutaan usein yhtenä massana, ja myös huolenaiheena. Ikääntymiseen liittyy kuitenkin myös vahvasti ilo, ja ihmisten yksilölliset hienot elämäntarinat, sanoo Saarela.

Seuraavan kerran Rollaattorimarssi järjestetään perjantaina 14.5.2027.

– Toiveena on, että mahdollisim-

man moni päättävä jalkautuu marsseille, jossa on hyvä tilaisuus kuulla ikääntyneiden ihmisten ajatuksia, toivoo Mäenpää.

Järjestöjen tulevaisuus vaakalaudalla

Järjestöjen vaikuttamistyön tulevaisuus on suuri kysymysmerkki, jos hallitus toteuttaa suunnitellut STEA-avustusten leikkaukset ensi vuonna. STEA-avustus on sosiaali- ja terveysministeriön myöntämä valtionavustus, joita myönnetään yhteisöille sosiaalista hyvinvointia ja terveyttä edistävään toimintaan.

Pirkanmaan Muistiyhdistyksessä ei vielä tiedetä leikkausten vaikutusta.

– Iso huoleni on, miten julkisella puolella osattu varautua näihin leikkauksiin. Kun järjestöiltä leikataan, paine siirtyy julkisen sektorin perusterveydenhuoltoon, miettii Mäenpää.

Mäenpäällä on huoli etenkin vaikuttamistyöstä, sillä järjestöjen tehtävänä on viedä tietoa ruohonjuuritason tasolta päätäjille.

Saarela arvelee, että järjestöjen leikkaukset vaikuttavat myös Mummon Kammarin toimintaan.

– Jos moni yhteistyökumppani joutuu supistamaan toimintaansa, näkyy se todennäköisesti meillä avunpyyntöjen määrän lisääntymisenä.

Kirsi Airikka

KUA**Kirkon
Ulkomaanapu**

Testamentti on kaunis tapa auttaa

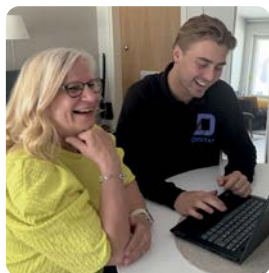
Jo pienelläkin osuudella omaisuudestasi on suuri merkitys kehitysmaiden köyhimmille ihmisille. Lapset voivat päästä kouluun, nuoret saada ammattikoulutusta ja naiset keinoja hankkia toimeentulon.

Testamentin teko ei ole vaikeaa.
Tilaa maksuton testamenttioppaamme.
Tarjoamme verkkosivuillamme mahdollisuuden laatia testamentin sekä juristin apua.

kua.fi/testamentti

020 787 1201

(Puhelun hinta 8,35 snt/puhelu + 16,69 snt/min)

DigiTam Oy
Digiasiat selväksi kotonasi

**Apua digiasioihin
rauhassa ja
ymmärrettävästi**

Temppuileeko puhelin, tietokone tai televisio? Tulemme kotisi ja autamme – kiireettä, selkeästi ja sinun tahdissasi.

Puhelimet, tietokoneet, televisiot, tulostimet, sähköposti, tietoturva ja paljon muuta.

59 €/h sis. alv

(n. 38 €/h kotitalousvähennyksen jälkeen)

Soita, niin sovitaan käynti – autamme mielellämme!

044 726 4042

digitam.fi • Palvelemme koko Pirkanmaalla

Takit kaikkiin syksyn säihin

Suomen vuodenajoissa tarvitaan monta takkia. Meiltä löydät ne kaikki! Erikoisliikkeen valikoima, kivijalkakaupan hyvä palvelu, oma korjausompelimo. Tervetuloa!

Hildén

Hämeenkatu 29
ma-pe 9.30–17.30
la 9–14

aïno®

KOKOOMUS

ARTTU VUORI

**Yhteiskuntatieteiden ylioppilas
ja kirkkovaltuutettu.**

Ehdolla seurakuntavaaleissa
Tampereen tuomiokirkkoseurakunnassa yhteiseen
kirkkovaltuustoon ja seurakuntaneuvostoon.

**TAMPEREEN
RAUHANYHDISTYS RY.**

Nekalankulma 1, Tampere

**Seurat
pääsääntöisesti
keskiviikkoisin ja
lauantaisin klo 19
sekä sunnuntaisin
klo 16 ja 18.**

Ajantasaista toimintakalenteria
ylläpidetään internet-sivuilla,
joista seurat on
myös kuunneltavissa:
tampereenrauhanyhdistys.fi

**Erikoishammasteknikko
KATARIINA RUISVAARA**

Puh. 040 541 4186

**Aleksanterinkatu 29 B 11,
33100 Tampere, 3 krs.**

ESIKOISET
Ev.lut. kirkon
lestadiolainen herätysliike

SEURAT JA PYHÄKOULU

Armon sanaa
sunnuntaisin klo 15
Tervetuloa!

Uudenkylän seurakuntatalo
Ali-Huikkaantie 13 b, TRE
www.esikoiset.fi

Herättäjä-Yhdistys

su 11.10. klo 10

Herättäjä-Yhdistyksen
kirkkopyhä Aitolahden kirkossa,
Jenseninkatu 4. Messun jälkeen
kirkkokahvit ja lyhyet veisuut.

su 25.10. klo 16

Tampereen eteläpohjalaisten
kutsuseurat Näsin salissa,
Seurakuntien talo, 2. krs.
Kahvitarjoilu klo 15.30.

Sujuvaa arkea omassa kodissasi -sinun ehdoillasi

Soita ja sovi ilmainen
arviointikäynti:

☎ 044 700 1478

- ✓ Kauppa- & asiointiapu
- ✓ Ulkoilu- & juttuseura
- ✓ Ruoanlaitto & leivonta
- ✓ Tuki päivittäisiin toimiin
- ✓ Kodin siisteydestä huolehtiminen

Toimimme Tampereella
ja sen lähikunnissa.

sointusenioripalvelut.fi

SOINTU
SENIORIPALVELUT

Hoivapalvelut | Kotipalvelut | Omaishoidon vapaa
Muistihoiva® | Ystäväpalvelu ja ulkoiluapu
Lapsiperheiden kotipalvelut | Vammaisten palvelut

Vivo Hoivasta
apua omaan kotiin
vanhuksille, vaka-
vasti sairastuneille,
omaishoitajille,
lapsiperheille ja
vammaisille.

✉ tampere@vivohoiva.fi

☎ 010 850 9520

🌐 www.vivohoiva.fi

TAMPERE
MISSIO

IKÄIHMINEN,
OVATKO AAMUSI
YKSINÄISIÄ?

Aamukorva vastaa puhelimeen
JOKA AAMU KLO 6-9
p. 044 727 2762

Puhelut ovat luottamuksellisia. Operaattori veloittaa
puhelusta vain liittymäsopimuksesi mukaisen
hinnan (pvm/mpm)

Seurakuntavaaleissa päätetään,
millaista kirkkoa Tampereella
tulevaisuudessa rakennetaan.

Kuva: Kirsi Airikka

Seurakuntavaaleissa ehdokkaita aiempaa enemmän

Seurakuntavaaliehdokkaiden määrä Tampereella kasvoi edellisistä vaaleista: ehdokkaita on yhteensä 410, kun vuonna 2022 heitä oli 320. Kasvua edellisvaaleihin on noin 27 prosenttia.

Seurakuntavaalit kiinnostavat myös nuoria Tampereella aikaisempaa enemmän. Tällä kertaa 30-vuotiaita tai sitä nuorempia asettui ehdolle 28, kun viime vaaleissa luku oli 14. Kaikkien ehdokkaiden nimet ovat julki Tampereen ev.lut. seurakuntien vaalisivuilla.

Seurakuntalaiset pääsevät pohtimaan omia ehdokasvalintojaan, kun seurakuntavaalien vaalikone aukeaa 7. lokakuuta.

Seurakuntavaalien vaalipäivä on sunnun-

tai 15. marraskuuta, ja ennakköäänestys on 3–7. marraskuuta. Äänioikeutettuja vaaleissa ovat kaikki viimeistään vaalipäivänä 16 vuotta täyttäneet kirkon jäsenet.

Äänioikeutetuille lähetetään äänestyksestä kertova vaalikirje lokakuun lopulla.

Sillan suuri vaalinumero ilmestyy 4. marraskuuta. Siinä valitsijajyhdistykset vastaavat toimituksen esittämiin kysymyksiin. Vaaliliitteessä julkaistaan kaikkien ehdokkaiden nimi, kuva, titteli sekä äänestysnumerot.

Lisää: tampereenseurakunnat.fi/

seurakuntavaalit

Vaalikone: evl.fi/vaalikone

Lisää Tampereen vaalipaneeleista sivulla A 16

Teemme asumisesta turvallista ja esteetöntä.

Rampit • Luiskat • Tukikahvat

**Kartoitus-
käynnit nopeasti
Tampereen
alueella**

SUOMEN

Kotikorjaukset

Esa Kirvesniemi | kotikorjaukset.fi

0400 649 199 | esa.kirvesniemi@kotikorjaukset.fi

Lasten vaaleissa ehdolla Aasi, Lammas ja Valas

MARRASKUUN SEURAKUNTAVAALEISSA myös lapset saavat äänestää lasten omissa vaaleissa. Lasten vaalissa äänioikeutettuja ovat kaikki alle 16-vuotiaat. Niissä äänestetään eläinhahmoa kirkkokaveriksi oman alueen kirkon leikkipaikkaan. Ehdolla ovat kaikkien kaveri Aasi, pöröinen Lammas sekä seurallinen Valas.

Vaalipaikat ja äänestysajat:

Eteläisen seurakunnan alueella:

- ti 3.11. klo 15–17 Kauppakeskus Duo
- ke 4.11. klo 10–13 Hervannan kirkko
- to 5.11. klo 15–17 Koivistonkylän Prisma
- su 15.11. klo 12–18 Viinikan kirkko

Lisäksi äänestetään lasten ja perheiden viikkotoiminnassa.

Harjun seurakunnan alueella:

- ti 3.11. klo 9–14 Pispalan kirkko
- to 5.11. klo 17–19 Lielahden kirkko
- su 15.11. klo 12–18 Pispalan kirkko

Lisäksi äänestetään viikkotoiminnassa, eli päivä- ja perhekerhoissa.

Messukylän alueella:

- lasten, perheiden ja koululaisten kerhot ennakoäänestyksen aikana 3.–7.11.
- su 15.11. klo 14–16 Messukylän kirkko
- Seuraa ilmoittelua kauppakeskuksen äänestyspaikasta.

Tuomiokirkkoseurakunnan alueella:

- ti 3.11. klo 15–18 Kalevan kirkon ala-aula
- to 5.11. klo 14–18 Kalevan kirkon ala-aula
- pe 6.11. klo 13–15 Ratinan kauppakeskus, Mini-Ratina
- la 14.11. klo 10–13 Monitoimitalo 13

Lisäksi äänestetään viikkotoiminnassa, eli päivä- ja perhekerhoissa.

Lasten vaalien tulos julkaistaan viimeistään maanantaina 16. marraskuuta.

ILMOITUS SEURAKUNTAVAALIEN ENNAKKOÄÄNESTYKSESTÄ

Suomen evankelis-luterilaisessa kirkossa 15.11.2026 toimitettavien seurakuntavaalien ennakkoäänestys järjestetään 3.11.–7.11.2026

Seurakuntien talo, Näsilinnankatu 26, katutaso 3.–7.11. klo 9–18
Kauppakeskus Duo, Pietilänkatu 2, 3.–6.11. klo 10–20 ja 7.11. klo 10–18
Kauppakeskus Ratina, Vuolteenkatu 1, 3.–6.11. klo 10–20 ja 7.11. klo 10–18
K-Citymarket Linnainmaa, Mäentakusenkatu 1, 3.–6.11. klo 10–20 ja 7.11. klo 10–18
K-Citymarket Turtola, Martinpojankatu 4, 3.–6.11. klo 10–20 ja 7.11. klo 10–18
K-Supermarket Westeri, Tesomankatu 4, 3.–6.11. klo 10–20 ja 7.11. klo 10–18
Prisma Kaleva, Sammonkatu 75, 3.–6.11. klo 10–20 ja 7.11. klo 10–18
Prisma Koivistonkylä, Lempääläntie 21, 3.–6.11. klo 10–20 ja 7.11. klo 10–18
Prisma Lielahden, Turvesuonkatu 2, 3.–6.11. klo 10–20 ja 7.11. klo 10–18

sekä erikseen määrättyissä muissa ennakkoäänestyspaikoissa erikseen määrättyinä aikoina.

Tampereen seurakuntien ennakkoäänestystä koskeva kuulutus on kokonaisuudessaan nähtävänä seurakuntayhtymän verkkosivuilla tampereenseurakunnat.fi/seurakuntavaalit 21.10.–7.11.2026 välisenä aikana.

Äänioikeutettu seurakunnan jäsen voi äänestää ennakkoon minkä tahansa seurakunnan ennakkoäänestyspaikassa Suomessa ilmoittautumalla vaalitoimitsijalle ja esittämällä henkilötodistuksensa tai muun riittävän selvityksen henkilöllisyydestään.

Äänioikeutettu, jonka kyky liikkua tai toimia on rajoittunut, voi äänestää kotona, mistä hänen tai hänen valitsemansa henkilön on ilmoitettava oman seurakunnan vaalilautakunnalle kirjallisesti tai puhelimitse seurakuntien toimistoon viimeistään 30.10.2026 ennen klo 16. Kotiäänestyksen yhteydessä voi äänestää myös omaishoidon tuesta annetussa laissa (937/2005) tarkoitettu omaishoitaja.

Kotiäänestykseen ilmoittautumislomakkeita on saatavana seurakuntien toimistoista ja vaalien verkkosivuilta <https://evl.fi/plus/hallinto-ja-talous/seurakuntavaalit/>.

Toimistot ovat avoinna arkin klo 9–15 ja 30.10.2026 klo 9–16.

Seurakuntien toimistojen puhelinnumerot ovat 040 804 8153, 040 610 5530, 040 804 8158, 040 804 8157.

Seurakuntavaaleista ja ennakkoäänestyspaikoista löytyy myös muuta tietoa Tampereen seurakuntien kotisivuilta ja osoitteesta seurakuntavaalit.fi.

Tampere 1.10.2026

Salla Häkkinen

Tampereen evankelis-luterilaisen seurakuntayhtymän
keskusvaalitoimikunnan puheenjohtaja

**tampereenseurakunnat.fi/
seurakuntavaalit**

Oletko ehdolla seurakuntavaaleissa?

Tehosta vaalikampanjaasi ja varmista paikkasi Silta-lehden vaalinumerossa!

Varaa mainostilasi 14.10. mennessä lehdestä 11/2026.

Tämä numero ilmestyy 4.11. juuri parhaaseen aikaan ennen vaaleja. Ota yhteyttä mediamyyntiimme nyt!

Mikko Salmensuu

044 777 5112

mikko.salmensuu@saarsalo.fi

ILMOITUS

Tampereen evankelis-luterilaisen seurakuntayhtymän seurakunnissa 15.11.2026 toimitettavien seurakuntavaalien ehdokaslistojen yhdistelmät ovat 21.10.–15.11.2026 seurakuntayhtymän verkkosivuilla tampereenseurakunnat.fi sekä seurakuntayhtymän ilmoitustaululla, Näsilinnankatu 26, katutaso.

Ehdokaslistojen yhdistelmiä on saatavana seurakuntien toimistoista (Näsilinnankatu 26, 4. kerros) niiden aukioloaikoina arkin klo 9–15. Lisätietoja löytyy myös vaalien verkkosivuilta seurakuntavaalit.fi.

Tampere 1.10.2026

Salla Häkkinen

Tampereen evankelis-luterilaisen seurakuntayhtymän
keskusvaalitoimikunnan puheenjohtaja

**tampereenseurakunnat.fi/
seurakuntavaalit**

Luontoyhteys kannattelee

Ruuanlaitto on aina ollut yksi **Denis Kähkösen** intohimoista. Hän on nuoresta asti ollut valveutunut syömisestä ja ravinnosta.

– Olen sitä mieltä, että luonto on siinäkin ratkaiseva tekijä – varsinkin kun ruokaa nykyään prosessoidaan, ja luontoa hävitetään sen tekemisestä. Se alkaa näkyä ihmisten terveydessä ja hyvinvoinnissa.

Kulutusvalinnoilla jokainen pystyy kuitenkin vaikuttamaan, hän huomauttaa.

– Suomessa elämme aarraitassa, josta on oltava kiitollinen ja jota on varjeltava sekä viljeltävä, kuten Jumala toivoi ihmisen tekvän Eedenin puutarhassa. Luonto tarjoaa myös henkistä pääomaa.

Yhteys luontoon juurtui jo syntymäpaikassa Vienen Karjalassa. 1990-luvun puolivälissä perhe muutti Kainuuseen, Puolangalle.

– Siellä oli kulttuurisesti yhteneviä piirteitä Vienen Karjalan kanssa, vaikka elettiinkin kehityksessä jo joi-tain vuosikymmeniä edellä. Luonnosta haettiin edelleen resursseja.

Tampereelle Denis Kähkösen toi yliopisto, joka vaihtui matkustamiseen. Maailmalla selkeni oma polku, ja hän lähti syventämään luonto-osaamistaan.

Nykyään hän on artesaanikokki, luonnonvaratuottaja ja -tuotejalostaja, joka tekee päivätyökseen keittiö-toita pitopalvelulle.

Erityisesti biodiversiteettikato ja biologisen monimuotoisuuden pilaaminen huolettavat Kähköstä.

– En voi olla sulkematta silmiä huolenaiheilta, mutta näen myös toivoa. Joukkovoimalla saadaan aikaan tuloksia, hän tuumii.

Kuluneena kesänä kahdeksan nuorta aikuista keräsi kuusenkerkkiä ja villiyrtejä Lamminpään hautausmaan ympäristöstä ja valmisti niistä tuotteita, joista osa päätyi myyntiin Vanhan kirkon Tapulikahvilaan. Tapahtumat olivat osa Tampereen seurakuntayhtymän ja Osuuskunta Luonto & Keruun Kerkkäpolku-projektia.

– Osalla heistä ei ollut juurikaan luontokokemuksia, mutta ei mennyt kauan, kun he olivat jo ihan haltioissaan siellä, Kähkönen iloitsee.

Hänen mielestään ihmisellä on alkukantainen yhteys luontoon. Sen voi löytää kuka vain.

– Esiin tulee tietynlainen nöyryys ja kunnioitus, kun joku ymmärtää, että olemme osa luontoa. Silloin hän alkaa nähdä eri tavalla myös kanssakulkijat ja luontokappaleet. Samoin kävi kerkkäpolullakin.

Projektin myötä Kähkönen huomasi, miten hyvää työtä seurakunnat ja kirkko tekevät.

– On ilo nähdä, kuinka luonnonsuojelu ja kristinusko käyvät käsi kädessä.

Kähkönen on mukana myös muun muassa tapahtumia järjestävässä LuoMut -yhdistyksessä. Ensi kesäksi Puolangalle on valmisteilla ensimmäinen LuoMut-musiikkifestivaali. Se on iso askel kohti pitkäaikaista haavetta, ekokylää.

Teksti: **Asta Kettunen**

Kuva: **Rami Marjamäki**

Lamminpäässä ahkeroineet nuoret saivat tehtyä kymmeniä litroja kuusenkerkkäsiirappia. ”Ennen kaikkea he pääsivät kokeilemaan, miten pienellä työllä saa tehtyä paljon”, Denis Kähkönen sanoo.

Kirjeenvaihtoa ydinasioista

KIRJAILIJA ja kolumnisti **Auli Viitala** ja Helsingin tuomiorovasti **Päivi Vähäkangas** kävivät kirjeenvaihtoa niin pelastuksesta ja synnistä kuin armosta ja kuolemastakin. Kirjeistä syntyi kirja *Suurin niistä on vapaus* (Vastapaino 2026).

Viitalan mukaan idea ajatusten vaihdosta syntyi hiljaisuuden retriitissä, jossa Vähäkangas toimivat ohjaajina.

– Kirjasta saa ehkä eniten irti sellainen lukija, joka pohtii kirkon ja muun yhteiskunnan suhteen muutosta, hän pohti Vanhassa kirkossa järjestetyssä tapahtumassa.

Kirjeenvaihtoa kesti noin vuoden ajan.

– Kirjoitimme Jumalasta, uskosta ja maailmasta. Se auttoi myös itselle tekemään selväksi, millä tavalla minä näen kirkon, uskon ja Jumala-suhteen, Vähäkangas totesi.

Kirja etenee vuoropuheluna, kirjeet selkeämmiksi muokattuina.

– Ajattelu on prosessi, siihen vaikuttaa se, mitä toinen sanoo, Vähäkangas mainitsi.

”Jokainen yritys korvata valtiollista sosiaalityötä diakonialla on askel väärään suuntaan. Kirkon tehtävä on jakaa ehtoollista ja sanoa yhä uudelleen ihmisille kaikissa yhteiskuntaluokissa, että omaisuus ja asema eivät merkitse mitään, vaan rakkaus ja oikeudenmukaisuus.” – Auli

”Elämä ilman Jumalan armoa olisi kauhea ajatus. Se olisi kylmä, kova maailma, jossa heikot sortuisivat jo lähtökohtaisesti ja vahvojenkin suorituspaineeet olisivat sietämättömät.” – Päivi

Kustannustoimittaja **Ville Hämäläinen** kehuu sekä kirjoittajien otetta että teoksen rakennetta.

– Teksti oli tosi vetävää ja valmista.

Kuva: Asta Kettunen

Päivi Vähäkangas ja Auli Viitala lukivat kirjastaan otteita Tapahtumien yön liveäänikirja-tapahtumassa Vanhassa kirkossa. Kirjan nimi viittaa myös Vapahtajaan.

Kirkkaita oivalluksia

Hämäläisen mukaan kirja sisältää kirkkaita oivalluksia.

– Pidin myös siitä, että siinä ei ole minikäänlaista hierarkkista asetelmaa, vaan kirjoittajat kommentoivat kristittyinä olemista tasaveroisina.

Hämäläinen on Tampereen yliopiston väitöskirjatutkija kirjallisuustieteen tohtoriohjelmassa, mutta opiskellut laajasti teologiaakin.

– Tämä on kirja, jonka minä haluaisin lukea, siinä mennään kristinuskon ydinasioihin. Teksti kutsuu myös lukijan keskustelemaan kirjan teemojen kanssa.

”Rohkeimmat kysyvät, olenko siis tullut uskoon. Mitä siihen pitäisi vastata? Mitä uskontulo edes tarkoittaa?” – Auli

Asta Kettunen

Lainaukset kirjasta

Lukijalta | Kirjoita mielipiteesi Sillan lukijapalstalle!

Juha Hurmeen puuttuva yksi prosentti

Kirjailija, ohjaaja Juha Hurme kertoo, että hänen ajattelunsa menee noin 99-prosenttisesti kristillisten arvojen mukaan. (Silta 9/2026). Lisäksi hän sanoo tuntevansa Raamatun hyvin.

Siksi on hämmentävää, että Hurme uskoo evoluutioon. Kuitenkin heti Raamatun ensimmäisissä luvuissa kerrotaan selvästi Jumalan luoneen kasvit, eläimet sekä ihmiset.

Hurme pitää kursseillaan keskeisenä ajatusta, että ihmiset ovat laji muiden joukossa. Kuitenkin luomiskertomuksessa sanotaan Jumalan puhaltaneen ihmiseen elävän hengen. Jumala antoi ihmiselle erityisen tehtävän hallita muuta luomakuntaa, viljelemällä ja varjelemalla sitä.

Ihminen on tarkoitettu puutarhaan, joten

on vaikea uskoa, että geeneissämme olisi väärä tieto, että metsä on paha. Syntiinlankeemuksessa tosin ihmisen riesaksi tulivat ohdakkeet ja rikkaruohot niin, että elannon saaminen vaatii hikistä raadantaa.

Jumalan ihmiskunnalle antama tehtävä, varjella luontoa, on pitkälti unohtunut. Onneksi Raamattu lupaakin lohdullisesti, että luomakuntakin lunastetaan.

Vielä tärkeämpää on, että ihminen lunastetaan ja se tapahtuu vain Jeesuksen kautta. Vain Jeesuksen ristillä ansaitseman pelastuksen vastaanottaminen tekee ihmisestä kristityn. Eivät mitkään omat teot, vaikka ne olisivat kuinka hyviä. Jos Jeesus puuttuu kristillisistä arvoista, ei edes 99 prosenttia riitä taivaaseen.

Sari Ahola

Hengen leipää

Vahvuutta toisen kohtaamiseen

VASTAANTULIJA, ennestään tuntematon ihminen, antaa ensivaikutelman, joka osuu itsellä oleviin valmiisiin ennakkoluuloihin. Mieleen saattaa nousta torjunta: ei kuulu minun ihmisiini. Mutta entäpä jos? Lähimmäisenrakkautta ei ole noin vain helppo toteuttaa.

Tässä tulee kaunokirjallisuus avuksi. Keskeiset klassikot ohjaavat lukijaa kohtaamaan kirjallisia henkilöitä heidän ympäristössään ja historiassaan. Lukija tutustuu näin monenlaisiin ihmisiin, ymmärtää ja hyväksyy heidät.

Hyvänä esimerkkinä toimii Aleksis Kiven romaani *Seitsemän veljestä*. Kun veljekset palaavat Impivaarasta Jukolaan, he kutsuvat paluujuhliinsa kaikki – riippumatta menneistä erimielisyyksistä.

NYKYKIRJALLISUUS tuo esiin omassa ajassamme eläviä henkilöitä. Suhtautumisesta kanssaihmiisiin antavat esimerkkejä eri kulttuuripiirien edustajat. Saksalainen Juli Zeh on kirjoittanut romaaneja, jotka valottavat erityisesti saksalaista nyky-yhteiskuntaa. Romaanissa *Yli-ihmisiä* Berliinistä maaseudulle muuttanut Dora tutustuu ympäristönsä ihmisiin, voittaa ennakkoluulonsa, saa ja antaa apua, alkaa ymmärtää erilaisuutta entistä paremmin.

Nigerialainen Chimamanda Ngozi Adichie kuuluu Biafran sodan toiseen osapuoleen, igboihin. Romaanissa *Puolikas keltaista aurinkoa* hänen romaanihenkilönsä, kristitty igbo, onnistuu toimimaan yhdessä vihollisiin kuuluneen heimon jäsenten kanssa.

NELJÄS ESIMERKKI on yhdysvaltalainen Elisabeth Strout, jonka romaanihenkilö Olive Kitteridge on voimakas persoona, muita arvosteleva ja luokitteleva, jopa pelottavakin. Hän pystyy kuitenkin muuttamaan käytöstään, kun joutuu tekemisiin arvostelemansa henkilön kanssa. Romaanissa *Haluan kuulla kaiken* hän toteaa: ”- meidän elämäntehtävämme on työskennellä ahkerasti ja auttaa muita ihmisiä. Ja niin me teimme.”

Vaikka *Seitsemän veljestä* -romaanissa veljesten paluumatkalla Jukolaan Kolistimen ukko luettelee runsaasti veljesten huonoja tekoja eikä suostu tulemaan heidän tuliaiskestiinsä, veljekset onnistuvat lukkari välimiehenään tekemään sovinnon entisten naapuriensa ja vastustajiensa kanssa. Ajatus lähimmäisistä voimistuu.

Marja Leena Koli

Mummon Kammarin Kirjallinen sali

Kuva: Tuula Vartiainen

Sattumuksia kirkon kulmilta

Kuva: MuseoMarrasto / Sakari Pääsi

Aaltonen ateljeessaan Muusan jalka olallaan

Patsas pyhäkön pieleen

Oli elokuu 1928, ja runoilija Aaro Hellaakoskea harmitti. Tampereella paljastettaisiin Aleksis Kiven patsas, ensimmäinen laatuaan koko maassa.

Hieno homma se oli sinänsä, kansakunnan ”suuri poika” kun löytyi Hellaakoskenkin idolilistalta. Ja tuleva muistomerkki oli ihmeellinen.

Runoilijan lanko ja sydänystävä Wäinö Aaltonen oli voittanut siitä järjestetyn kilpailun, tai oikeastaan putsannut pöydän: hän lähetti koitokseen kolme luonnosta ja vei kaikki kolme mitalisijaa. Pätevää touhua!

Parhaimmaksi Aaltosen ehdokkaista arvioitiin nimeä *Muistopatsas* kantanut työ, joka herätti Hellaakoskessa suorastaan transsendentaalisia tunteita.

Kuulemma jo luonnosvaiheessa sen taidokas muotoilu ”kykeni siirtämään katsojan ikään kuin toiseen henkisempään olotilaan”, sananiekka korulausuili.

Eikä valmiskaan veistos, *Runoilija ja Muusa*, jäänyt luonnoksesta jälkeen. Paljastuspäivänä *Aamulehdessä* julkaistussa jutussa Hellaakoski kuvaili, kuinka se saattaisi houkuttaa luokseen kansainvälistäkin yleisöä – jos vain yksi seikka saataisiin oikaistua.

Niin. Tähän astihan kaikki oli runoilijan mielen mukaista. Mikä miestä siis oikein kis-mitti?

Muuten niin maistuvan keiton pilaava sivumaku oli sijainti Vanhan kirkon puistossa. Ehdolla kun olisi ollut parempikin: Tampe-

reen Teatterin pylväikön ja kellotapulin välissä. Siinä patsaalla olisi Hellaakosken mielestä ollut ”ilmaa, valoa ja arkkitehtonisesti eheä ympäristö”. Myös näkyvyydestä torille ropisi pisteitä.

”Yksin oot sinä, ihminen, kaiken keskellä yksin”, paitsi Hellaakoski tässä asiassa. Niin palkintolautakunta kuin Aaltonenkin näkivät jälkimmäisen sijainnin kaikin puolin parhaana, joten patsaan pystytystä siihen pidettiin jo taputeltuna juttuna.

Vaan ei se niin mennytäkään.

Sijointus olisi nimittäin vaatinut Teatteritalo Oy:n siunauksen, koska se olisi lohkaissut osan yhtiön tontista. Ja teatteripa ei yllättäen suostunutkaan luopumaan omastaan.

Mikäpä siinä sitten auttoi. Kakkossijoitetulle paikalle patsas piti pykätä. Ja niinpä Hellaakoskea korpesi.

Totta kai hän tiesi, että paljastuspäivänä julkaistavassa jutussa asiasta oli enää turha räntätä, mutta ehkä runoilija halusi purkaa tunteitaan. Ja voisihan patsaan myöhemmin siirtää! Ei siihen vaadittaisi kuin ”vankka ja tekoon valmis julkinen mielipide”, jota Hellaakoski jutullaan epäilemättä pyrki nostattamaan.

Sitä odotellessa!

Mikko Pollari

Lähteet:

Aamulehti 11.8.1928;
Nikkari, Virpi & Villanueva, Marjut (toim.)
Wäinö Aaltonen (Tampereen taidemuseo 2023);
Majamaa, Raija: *Hellaakoski, Aaro*. Kansallisbiografia-verkkójulkaisu (SKS 2004/2022)

Kuva: Kirkon viestintä

Seurakuntien vaalitulaisuudessa on mahdollisuus tutustua ehdokkaisiin ja tehdä heille kysymyksiä.

Seurakuntien vaalipaneeleissa tentataan ehdokkaita

Marraskuun seurakuntavaaleissa päätetään, millaista seurakuntaa Tampereella rakennetaan tulevana vuosina.

Vaalien alla ehdokkaiden ajatuksia kirkon tärkeimmistä tehtävistä pääsee kuulemaan Tampereen evankelis-luterilaisen seurakuntayhtymän ja kaupunkilehti *Tamperelaisen* järjestämässä vaalipaneelissa maanantaina 26. lokakuuta kello 18 Aleksanterin kirkossa.

Paneeliin kutsutaan yksi edustaja jokaisesta ryhmästä, jolla on ehdokas kaikissa neljässä suomenkielisessä seurakunnassa. Nämä ryhmät ovat Kaikkien kirkko, Kirkkodemarit ja sitoutumattomat, Kokoomus ja sitoutumattomat, Vasemmisto sekä Yhdistynyt seurakuntaväki.

Lisäksi kuullaan kommenttipuheenvuorot Elävä kirkko - ja Kohtaamisen kirkko -ryhmiltä, joilla on ehdokkaita vain Messukylän seurakunnassa.

Tilaisuuden avaa tuomiorovasti Olli-Pekka Silfverhuth, ja paneelin juontavat *Tamperelaisen* päätoimittaja Petteri Mäkinen ja Tampereen seurakuntien viestinnän asiantuntija Eva Wäljas. Paneelin suoratoisto näkyy *Tamperelaisen* verkkosivuilla: tamperelainen.fi.

Paneelin jälkeen keskustelua voi jatkaa kasvokkain ehdokkaiden kanssa.

Myös seurakunnissa järjestetään omia seurakuntavaalipaneeleja ja esittelytilaisuuksia, joissa on mahdollista kysellä ehdokkaiden mielipiteitä ja tutustua heihin.

- Eteläinen seurakunta: ti 20.10. klo 18 Hervannan kirkko
- Messukylä: ti 20.10. klo 18 Linnainmaan seurakuntakeskus
- Harju: su 1.11. klo 13 Pispalan kirkko
- Tuomiokirkko: su 1.11. klo 10 alkavan messun jälkeen

Lisää vaaleista sivuilla A 12–13 ja tampereenseurakunnat.fi/seurakuntavaalit

Etälähetyspiiri – silloin kuin itselle tai ryhmälle sopii

Etälähetyspiiri on verkkopalvelu, jossa Suomen Lähetysseuran ja Suomen Piipliaseuran asiantuntijat kertovat Teamsin välityksellä tuoreita kuulumisia maailmalta.

Tilaisuus tallennetaan, joten etälähetyspiiriin voi osallistua silloin, kun itselle tai ryhmälle sopii.

- To 15.10. 13.30–15.30: Raamattu elämän ja toivon lähteenä maailmalla
- To 2.11. klo 13.30–14.30: Kriisit, toivo ja Jumalan sana

Teamsin kokouslinkki Piipliaseuran verkkosivuilla: piipia.fi. Linkki löytyy helposti, kun kirjoittaa hakuun etälähetyspiiri.

Kaupunkilaisia kutsutaan mukaan osallistumaan, järjestämään toimintaa tai viettämään aikaa muiden seurassa Hervannassa ja Kaukajärvellä.

Hervantaan ja Kaukajärvelle avautuvat kaikkien yhteiset olohuoneet

KAIPAATKO JUTTUSEURAA, uutta tekemistä tai paikkaa omalle ryhmälle? Hervannan vapaa-aikakeskukseen ja Kaukajärven vapaa-aikataloon avautuvat lokakuussa uudet, kaikille avoimet kohtaamispaikat. Niiden säännöllinen toiminta alkaa maanantaina 19. lokakuuta.

Kohtaamispaikat ovat osa Kaikkien Tampere -kehitysohjelman. Hervannan ja Kaukajärven kohtaamispaikkojen toimintaa koordinoi Setlementti Tampere. Alueen asukkaita, järjestöjä sekä muita toimijoita kutsutaan mukaan suunnittelemaan ja toteuttamaan toimintaa yhdessä.

Kohtaamispaikat on tarkoitettu kaikenikäisille. Niissä voi kahvitella, tavata muita, osallistua toimintaan tai järjestää itse kaikille avointa tekemistä. Tilat sopivat esimerkiksi ryhmille, tapahtumille, harrastuksille, vertais-toiminnalle, neuvonnalle ja vapaamuotoiseen yhdessäoloon.

Kaikille avoimeen ja yhteisölliseen toimintaan tiloja voi varata maksutta. Molemmissa kohtaamispaikoissa on myös keittiö- ja kahvilatila.

Asukkaat mukaan suunnittelemaan toimintaa

Tavoitteena on, että tiloista muodostuu Hervannan ja Kaukajärven yhteisiä olohuoneita, joiden sisältöä ja toimintaa kehitetään yhdessä käyttäjien kanssa. Myös kohtaamispaikkojen nimet valitaan kaupunkilaisten ehdotusten pohjalta.

Kohtaamispaikkojen koordinaattorina aloittava **Tiina Lindgren** odottaa toiminnan alkamista innokkaasti.

– Haluamme rakentaa kohtaamispaikoista aidosti kaikkien yhteisiä olohuoneita. Eriyisen hienoa on, että alueen asukkaat pääsevät itse mukaan suunnittelemaan toimintaa, Lindgren sanoo.

Satu Keltanen

Lisätiedot ja kohtaamispaikkojen ohjelma täydentyvät Setlementti Tampereen verkkosivuilla: setlementtitampere.fi. Hervannan vapaa-aikakeskus, Lindforsinkatu 5 Kaukajärven vapaa-aikatalo, Käätykatu 8

Muistissa

SAIN ISOVANHEMPIENI PERINTÖNÄ vanhan Raamatun. Paksua nahkakantista olin lapsena usein mummolan kirjahyllyssä ihmetellyt. Someron kirkkoherra ja koko hänen perheensä oli kirjattu alkulehdille kauniilla vanhalla käsialalla. Raamattu oli siirtynyt kirkkoherran lukkariveljen, oman esi-isäni omistukseen vuonna 1834.

Kirja itse oli kuitenkin paljon vanhempi. Siihen oli merkitty painovuosi 1759, mutta muita merkintöjä ei juuri ollut, eikä se näyttänyt kovin käytetyltäkään. Yhdellä sivulla luki kuitenkin kirkkoherran omalla käsialalla raamatunlause, 2 Kor 12:4. Merkinnän mukaan se oli ollut jae jonkun Simon Jöranssonin hautauspuheessa joskus.

KIRKKOHERRA oli saanut vanhan Raamatun käyttöönsä sen jälkeen, kun koko hänen omaisuutensa oli tuhoutunut Turun suuressa palossa 1827. Huomasin jääväni pohtimaan, missä jo silloin vanha kirja sitä ennen oli ollut, ja kuka oli tuo Simon Jöransson. Miksi juuri hänen hautauspuheensa jae oli vaivauduttu mer-

kitsemään perheeraamatun muistiin? Häneltäkö kirja oli aikanaan joutanut kirkkoherran käyttöön?

Kirkonkirjoihin palamalla löytyi todennäköinen edellinen omistaja, kirkkoherran isosetä, joka eli elämänsä uskonnollisuudessaan tunnetussa taloudessa ja saattoi olla lukutaitoinen.

Mitään muuta tietoa hänestä ei löytynyt, mutta yllättäen mainitussa korinttolaiskirjeen jakeessa sanotaan: *"Tiedän, että tämä mies siepattiin paratiisiin – ruumiissaanko vai ilman sitä, Jumala yksin tietää – ja siellä hän kuuli asioita, joista ihminen ei voi eikä saa puhua."* (UT2020)

HISTORIAN hämärästä hahmottui äkkiä pienen tarinan mahdollisuus, ehkä luonnehdinta ihmisestä, ehkä viittaus hänen kokemuksiinsa, ajatteluunsa tai jopa kuolintapaansa. Vain häivähdys arvoitusta, ehkä persoonaa tai kohtaloa, mutta äkkiä Simon Jöransson oli taas olemassa eikä unohduksissa, vaikka emme tiedä mitään varmaa hänestä vielä.

Lahjoitin Raamatun koko suvun tervehdyksenä ystävälleni ja etäisel-le serkulleni. Suvun edellisen kirkkoherran aarre on nyt sen seuraavalla kirkkoherralla. Omistajat unohduttavat, ajat vaihtuvat, mutta kirja jatkaa kulkuaan ajan aalloilla. Miten me piirryimme maailman muistiin? **S**

Dramaturgi, Tampereen Työväen Teatterin va. taiteellinen johtaja

Kuva: Hannu Jukola

13. vuosikerta

Kustantaja / julkaisija: Tampereen ev. lut. seurakunnat

Toimitus:

päätoimittaja Kirsi Airikka, 050 381 0970
toimitussihteeri Asta Kettunen, 050 438 2716

s-posti: toimitus@siltalehti.fi ja etunimi.sukunimi@evl.fi

Osoite: Seurakuntien talo, Näsilinnankatu 26, PL 226, 33101 Tampere

Kaupalliset ilmoitukset:

Saarsalo Oy
Mikko Salmensuu
mikko.salmensuu@saarsalo.fi
044 777 5112

Jakelu: Tamperelainen

Jakelupalaute: jakelupalaute.fi/silta tai Suomen Suoramainonta Tampere, 040 085 9766

Tilaukset:
sari.laakso@evl.fi,
03 219 0111, jätä viesti

Taitto: Timo Saarinen / pelagus.fi

Painosmäärä: 90 000 kpl

Paino: Botnia Print, Kokkola

ISSN 2342-0979 (painettu)

ISSN 2342-0987 (verkkajulkaisu)

Seuraavat lehdet ilmestyvät: 4.11., aineisto viimeistään 14.10., 2.12., aineisto viimeistään 9.11.

Kuva: Tampere Cappella

Tampere Cappellan marraskuun konsertissa on sieluun meneviä aiheita. Soinnin ensemble hakee yhdessä johtajansa Markus Yli-Jokipiin kanssa.

Kuorosoinnin kehittäminen lisää taiteellisuutta

Kuoron taiteellista identiteettiä voidaan kehittää, kun kuoronjohtaja tukee koko ryhmän yhteistä oppimista ja osaamisen jakamista, sanoo ammattilaiskuoroa ja opiskelijoita työssään luotsaava **Markus Yli-Jokipii**.

Muutaman vuoden ajan kamarikuoro Tampere Cappellan taiteellinen johtaja ja Tampereen ammattikorkeakoulun kuoronjohdon lehtori on tehnyt työn ohessa soveltavaa taiteellista tutkimusta kuoronjohtamisesta. Erityisenä kiinnostuksen kohteena on sointikulttuurin kehittäminen.

– Haluan myös opiskella, koska pyrin itse kehittymään, Taideyliopiston Sibelius-Akatemian jatko-opiskelija kertoo.

Tänä syksynä Yli-Jokipii aloitti tutkimuksen kokeilevan vaiheen Cappellan kanssa. Ensimmäisessä jatkotutkituskonsertissa kuoron kanssa esiintyvät kitaristi Patrik Kleemola ja sellisti Liina-Mari Raivola.

– Projektissa päästään hakemaan harmonioita ja sointeja. Niitä on tässä konsertissa paljon erilaisia, Yli-Jokipii kertoo.

Mikko Heiniön *Konserton kitaralle ja kamarikuorolle* ja Janne Salmenkaan suomen ja saamen kieltä yhdistävässä *Rauhan rukous* -konsertissa kuullaan Laura Netzelin ja Jean Sibeliuksen teoksia sekä Lauri Mäntysaaren uusi teos *Olet, olisit, olisit ollut*.

– Teksti on Henriikka Tavin. Se on syvätasoinen runo, joka kysyy, miten surraan sellaista, jota ei ole koskaan ollutkaan, Yli-Jokipii kertoo kantaesityksestä.

– Olen tosi onnellinen, että 2020-luvulla sävelletään paljon suomalaista kuoromusiikkia. Olen ylpeä suomalaisesta musiikista, hän lisää.

Yli-Jokipii kuvailee tutkimusaihetta, ammattilaiskuoron pitkäjänteistä taiteellista kehittämistä, ”hyvin kiinnostavaksi kehittämisprojektiksi”.

– Kuorolle haetaan systeemiä, jolla laulajat ohjatusti pääsevät keskittymään soinnin kehittymiseen. On kiinnostavaa löytää uusia keinoja, hän kertoo tohtorintyöstään.

Sointi ja myös kuoron taiteellinen identiteetti kehittyvät täten yhdessä kuoronjohtajan ja kuorolaisten kanssa. Systeemin oletamus on, että kuoro johtajineen on oppiva kokonaisuus, jossa jaettu osaaminen muodostuu erityiseksi taiteelliseksi identiteetiksi. Yksilöt vaikuttavat ryhmään ja ryhmä yksilöihin.

– Kuoronjohtaja voi tukea yhteisöllistä oppimista luomalla yhteisen vision, tekemällä omaa musiikillista ajatteluaan näkyväksi ja kannustamalla kuorolaisia reflektioon, vuorovaikutukseen ja vastuun jakamiseen, Yli-Jokipii sanoo.

– Nopeiden tulosten saavuttamisen sijaan pyrin pitkäkestoisiin ja pysyviin

Kuoromusiikki

**2020-luvulla
sävelletään
paljon
suomalaista
kuoro-
musiikkia.**

tuloksiin systemisen ajattelun avulla, hän tarkentaa.

Tavoitteena on, että tutkimusraportti sisältää systeemiälykkään toimintamallin, jota eri kuorot ja kuoronjohtajat voivat soveltaa kehittäessään omaa työtään ja kuoroyhteisöään. Suomen kaltaisessa kuororakkaassa maassa tämä kiinnostanee kuorolaulajiakin.

– Kuorojen ja orkestereiden taiteellisen johtamiskulttuurin tutkimus on tunnistanut maestromaisen johtamisen vanhanaikaisiksi, vahvistaa Yli-Jokipii.

Toisaalta monien musiikkiryhmien toiminta perustuu yhä useammin yhteistyöhön, jossa taiteellinen lopputulos syntyy kaikkien osallistujien yhteisestä osaamisesta.

– Kuoroja on todella monenlaisia, ja tuloksia voidaan saavuttaa monin eri keinoin, Yli-Jokipii muistuttaa.

Tuore tutkimustieto hyödyttäne opiskelijoitakin.

– Kuoronjohdosta on tehty Suomessa ihan muutamia jatkotutkintoja, Yli-Jokipii toteaa.

– Kuoronjohto kiinnostaa ilahduttavasti. Se on perinteisesti ala, johon ei tulla suoraan koulusta, mutta nyt hakijoita on ollut piankin lukion jälkeen.

Elisa af Hällström

Tampere Cappellan Yhtä sointia
-kuorokonsertti 6.11. kello 19
Aleksanterin kirkossa

Islantilainen kirkkokuoro Hruna og Hrepphólasókna vierailee Tampereella ja konsertoi yhdessä Kamarikuoro Camenan kanssa.

Islantilaishuoron vierailu värittää konserttisyksyä

Tampereen Ruotsalainen seurakunta tarjoaa kiinnostavan konsertin 24. lokakuuta, kun vieraaksi saapuu islantilainen kirkkokuoro.

– Kuoro saapuu pienestä Flúðirin kylästä. Näin kaukaisia kuorovieraita meillä ei ole aiemmin ollut, kertoo Ruotsalaisen seurakunnan kanttori **Paula Sirén**.

– Linkkinä on kuorossa laulava tamperelaislähtöinen nokkahuilunsoitonopettaja Kaisu Hyninen. Hän toimii täällä asuessaan muun muassa Kirkkomusikanteissa opettajana ja oli Harjun seurakunnan Scaramella-nokkahuiluyhtyeen jäsen. Sittemmin hänen tiensä vei Islantiin, jatkaa Sirén.

Flúðir on pieni kylä Etelä-Islannissa, Hrunamannahreppurin kunnassa. Koko kunnan asukasluku oli vuoden 2026 alussa 912. Flúðir sijaitsee noin sata kilometriä Reykjavíkistä itään ja lähellä kuuluisaa Kultaisen kierroksen aluetta, Geysiria ja Gullfossia.

Kaksi kuoroa konsertoi yhdessä

Vierailu on ollut kauan suunnitteilla, ja päivämää-

Konsertti

rä on lyöty lukkoon liki kaksi vuotta sitten. Islantilaishuoro toivoi konserttiin mukaan myös paikallista kuoroa kuullakseen samalla suomalaista laulettua kirkkomusiikkia.

– Koska Ruotsalaisella seurakunnalla on ollut antoisaa yhteistyötä Kamarikuoro Camenan kanssa, kysimme heitä mukaan konserttiprojektiin, ja saimme myöntävän vastauksen.

– Päivää ennen konserttia vieraileva kuoro perehtyy harmonisen laulun saloihin Aija-Leena Rannan opastuksella, kertoo Sirén.

Vieraileva kuoro laulaa lähinnä islanniksi, mutta suomen kieltäkin ohjelmistossa kuullaan. Camenan ohjelmistossa kuullaan suomea, ruotsia, englantia ja viroa.

– Monikielisyys on meidän seurakunnan juttu, ja pohjoismainen yhteistyö vähintäänkin innostavaa.

Tónar á ferð – Toner på väg – Sävelet matkalla

– Kuoromusiikkia Islannista ja Suomesta la 24. lokakuuta kello 16 Viinikan kirkossa. Vapaa pääsy

Kuva: Einar Blomson
Kuva: Blommandahl photography

Rooleissa ovat Lasse Kortelainen ja Markus Vuorinen (takana), sekä Henrik Katto ja Pekka Kestilä.

Lahjaksi ainutkertainen elämä

Teatteri Retkueen näytelmä *Sieluntila ok?* kertoo samassa kerrostalorapussa asuvista Juhana, Risto ja Samista, jotka kohtaavat toisensa tuonpuoleisessa.

Näytelmä on samaan aikaan traaginen tarina elämän ainutkertaisuudesta ja hersyvä komedia ihmisenä olemisen vaikeudesta sekä byrokratiasta, jolta edes kuolema ei pelasta.

Näytelmän kantavana teemana on lahjaksi saatu, ainutkertainen elämä. Lähtökohdat ja ympäristö voivat olla eri ihmisillä hyvinkin erilaiset. Silti jokainen meistä tulee ja lähtee maailmasta tyhjin käsin. Mikä siis on loppujen lopuksi tärkeää?

Teatteri Retkue on tätä näytelmää varten perustettu neljän keski-ikäisen miehen teatteriseurue. Tekijöillä on pitkä kokemus teatterin, musiikin ja esittävien taiteiden parissa.

Näytelmän on käsikirjoittanut ja ohjannut Henrik Katto. Hänen lisäksi rooleissa ovat Markus Vuorinen, Lasse Kortelainen ja Pekka Kestilä. Ääni- ja valovastaavana toimii Joni Mattila.

Teatteri Retkue: *Sieluntila ok?* 23.10. kello 19 Härmälän kirkossa. Ovet aukeavat kello 18. Illan järjestää Eteläinen seurakunta, ja isäntänä toimii pappi Ismo Kunnas. Vapaa pääsy. Vapaaehtoinen maksu kahvitarjoilusta

Elokuvia pahuudesta

Saatana saapuu valkokankaalle on uusi elokuvafestivaali, joka järjestetään 10. lokakuuta Cinema Niagarassa.

Päivän aikana syvennyttään paholaisen ja pahuuden kiehtoviin ilmentymiin elokuvataiteessa. Jokaiselle elokuvalla pohjustuksen antaa elokuvaan erikoistunut teologi ja pappi Niilo Rantala.

Lisää: cinemaniagara.fi/saatana

Runoilijan elämästä sanoin ja sävelin

ELIISA-TEATTERIN tarinallinen konsertti kertoo Tampereen ensimmäisen runoilijan, Augusta Lundahlin elämästä.

– Esityksessä kuullaan hänen runojaan sekä suomeksi että ruotsiksi. Kahteen niistä Rauno Arvola on tehnyt sävellyksen, kertoo Eliisa-teatterin johtaja **Merja Kurkinen**.

Hän vastaa käsikirjoituksesta, ohjauksesta

ja puvustuksesta sekä toimii kertojana. Laulajina ovat Sirpa Järnberg, Marja-Terttu Paloniemi, Rauno Arvola ja Juha-Matti Heimonen. Runoja lausuu Tea Lehmuskoski, ja pianistina toimii Juhana Mattila.

Esitykset: 18.10. klo 14 ja 14.11. klo 14 Kulttuuritalo Laikku. Lisätietoa: eliisateatteri.fi

Hetki ennen valoa -elokuvan pääosissa nähdään Laura Birn (oik.) ja Oona Airola. Elokuva on saanut tukea Kirkon mediasäätiöltä.

Hoitoalan kriisi raastaa

Jos terveydenhoitoalan kriisi pahenee, meidän kaikkien perusturvallisuus on uhattuna, miettii näyttelijä **Laura Birn**, joka on yksi pääosan esittäjistä *Hetki ennen valoa* -elokuvassa.

Ohjaaja Klaus Härön kymmenes elokuva kertoo kahden naisen kohtaamisesta. Erikoissairaanhoidaja Inka (Laura Birn) tekee työtään vaativien olosuhteiden ja oman perhe-elämänsä ristipaineissa, kun Lenin (Oona Airola) ja Karin (Jussi Vatanen) vauva kiidätetään tehohoitoon. Samaan aikaan sairaanhoitajat suunnittelevat lakkoa.

Birn oli liikuttunut tarinasta jo käsikirjoitusta lukiessa.

– Elokuva käsittelee tärkeää aihetta, jota on pidettävä esillä. Katseet on käännettävä varhaiskasvatuksen, hoitoalan ja opettajien suuntaan. Heidän kuuluisi olla meidän palkka-asteikkomme yläpäässä, sillä nämä ihmiset pitävät huolta tulevista sukupolvista.

Yhteiskunnallisen teeman lisäksi tarina käsittelee empatiaa, ihmisen omia rajoja ja vanhemmuutta.

– Tämän ajan yhteiskunta tarvitsee empatiaa, mutta se ei saisi olla yksilön varassa. Hoitajan on säilytettävä ammatillisuus, ja resurssien on oltava niin hyvät, että ihminen pystyy vetämään oman rajansa, painottaa Birn.

– Näyttelijän työssä ihana ja kutkuttava haaste onkin aina katsoa maailmaa toisen ihmisen silmin, ja löytää ymmärrys hänen toimintaansa kohtaan.

Elokuvassa kosketti myös vanhemmuus.

– Inka rakastaa omaa lastaan, jolle hän samalla säilyttää vastuuta. Vanhemmuus ei tee meistä automaattisesti viisaita, ja välillä teemme virheitä, miettii Birn, joka itsekin on äiti.

Näyttelijät opiskelivat hoitotyön käytäntöjä muutaman kuukauden ajan. Siinä suurena apuna oli erikoissairaanhoidaja Jaana Lindström.

– Hänen kanssaan puhuimme paljon myös hoitotyön henkisestä puolesta, ja siitä, millaista työelämä sairaalassa on.

Sairaalan maailma muodostui näyttelijöille kokonaiseksi myös siksi, että Klaus Härö oli paneutunut yksityiskohtiin huolellisesti.

– Lavastus oli rakennettu kahvimukeineen viimeistä piirtoa myöten, vaikkeivat kaikki yksityiskohdat edes näy elokuvassa. Pienimmätkin roolit olivat tarkkaan mietittyjä. Rakastan ohjaajia, joilla on tarkka visio ja joista näkee, että asia on merkityksellinen, kiittää Birn.

Hän ei ole aiemmin työskennellyt Härön kanssa, mutta yhteistyö oli alusta lähtien luontevaa.

– Näyttelijöinä saimme tilaa tuoda omaa näkemystämme rooliin.

Samaa mieltä on osastonhoitaja Maaritia näyttelevä **Sari Siikander**.

– Tunnelma kuvauksissa oli hyvin rauhallinen, ja tuntui, että mihinkään ei ole kiirettä. Näyttelijän lähellä – kuitenkin tilaa antaen – ohjaaja loi tunnelman, jossa oli turvallista työskennellä. Oli koko ajan kunnioitettu ja ymmärretty olo.

Kirsi Airikka

Hetki ennen valoa (Making Movies Oy, 2026) elokuvateattereissa

